

زنجیری / با جاکتہ فیلام بنامہ
ناتقی سنی تیم

یادگار مستقیم

نو و ہین
علی بابیر

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

چاپ یہ کم

www.alibapir.net

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

ترجمہ کی / باجا گئے فیصلہ نام بنام
ناتقہ کی سفوف

بیت الحیات

نور ہین
علی بابا پیر

چاپ یکدم

ameer.maktab@yahoo.com

 /AliBapir

 /AliBapir

 /MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

بشکھ سرفی

۱- به و مسولمانانہی کہ به راستی بروایان به پژوی دواپی
هیه و ، دایمه له یادیانو به رده وام سه رگه رمی ئه وهن
خوی بیژ ناماده بکهن .

۲- به و خواناسانہی کہ ده زانن پژوی دواپی پژوی تیهدا
دره و شاندهی دادگه ری ی خوی به چاکترین شیوه ، نهک
جیکای به رتیل دان و واسطه کردن و تکای بیج .

۳- به و بروایتانہی کہ ژیانن دنیا به کیلگه ی دوا پژو
میدانی تاقیکرانده دادنهین و ، ده زانن که پردی به سهردا
پهت بوونه و ، ژیانن راسته قینه تهیا ژیان و گوزهرانی
به خته وهرانهی نیتو به ههشتی به رینه .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

مختصر

خویندەری بەرپر !

پۆژی دواپی (اليوم الآخر) زاراواپەکی گرنسک و
بئچینەییە لە بەرنامەیی خوادا و دۆوەمین پایە و کۆلەکی
بیروباوەری ئیسلامیشە .

بەلام لەسۆنگەیی بێ ئاگایی زۆربەیی هەرەزۆری خەلکی لە
دوو سەرچاوەی پروو و بێ خەشپ و خەلی ئیسلامەتی ، قورئان و
سۆننەت ، ئەم زاراوە مەزنەش وەک هاوئەکاسی دیکەیی
لێتە و لال و تۆزو خۆلێکی بێرەزای لێتە ————— آڵو و پرووی
راستەقینەیی گەشی ون بوو و ، کەمتر وایە بەر و واتە
مەبەست و چۆنیەتیەیی کە خوا و پیغمبەر صلی اللہ علیہ
وآلہ وسلم مەبەستیانە بەکاربەنرئ .

جا بێگومان هەر ئەو خەلی نەبوون و خراب تێگەشتنەشە
کە بۆتە ھۆی ئەوەی خەلکی موسولمان یان خۆبەموسولمان زان
ھەرچەندە پڕوایان بە پۆژی دواپی ھەیە ، بەلام ئەو بێروا
پێ بوونەیان ھیچ جۆرە کاریگەری یەکی نەبێ لە ھەلس وکەوتی
پۆزانە و کاروباری زیانیان دا .

ئاخر مەرۆف چۆن بیری بکاتەوێ ھەر ئاواش دەژی ، واتە
جۆری بێرکردنەوێ و تێروانینی مەرۆف کە شیتووی ژیان و
پەفتارەکانی دیاری دەکات ، جا مەرۆفیک پێی و ابسێ پۆژی
دواپی لەجیاتنی جێی چەسپاندنی دادگەری و ھەق بێ ، جێی
واسطە و واسطەکاری و بەرتیل و تکا (شفاعت) ی بێجێی ،
دیارە ئیمانێ بەنیسکی دەسپێرئ و بەھەویا واسطە و بەرتیل و

تکا و ره جاپه کی بیجی که بیری خه یالچن و شهسانه ساری
هیئناویه ته دی ، پشتیندی لیج ده کاته وه و ، دهستی لیج وه بن
سهری ده دا و گوئی ناداته کارو کرده وه و رهفتارو ثاکاری
په سندی مسولمانانه .

به لکولمه ش خراپتر که به هله حالی بوون له وشه ی
(رۆژی دوا یی) و چۆنیه تی به که ی وایان له زۆربه ی خه لکی
کرده وه که له جی به جی کردنی کارو شه رکه کانی ئیسلام دا ساردو
سرو لامسه لایی بن ، به هله به کار هیئان و به خراپی ئاراسته
کرانی وشه ی ناوبرا و بۆته هۆی پهیدا بوونی دهسته به کی
نه فام و بیرکورت ، که وا پیشان ده دن بر وایان به
زیندوو بوونه وه و سزا و پاداشتیش نیه !!

جا مسولمانی ها و بر وای ئازیزو به ریزم !
به یارمه تی خوی میهره بان و تۆله ستین هه ول ده ده ی بن
به کورتی و بوختی له م ئالقیه دا چه مک و مه به ست و واقیع و
چۆنیه تی (رۆژی دوا یی) به خه یه روو و ، هه ر لیته و لال و
تۆزو خۆلکی لی ئی ها لای لی بکه یه نه وه و بیته کینین ، تا کو
چیدی پرووی گه ش و واقیعی وشه ی ناوبرا و له بن هه وه ی
لیج حالی نه بوون و سهره و بن حالی بوون دا نه مینیتته وه و
بیته ده ری و ، به م کاره ش بتوان ری هه نگا و یکی دیکه بنه ری
له ری ی چاکتر ناسینی ئیسلام دا و سهره نجام به که مین قوئاغی
ری ی به ره وخوا چوون و بووژاندنه وه ی ئیسلام به بر ری و خشی
به که می کۆشکی به رزی شه و ئامانه گه گرنگ و پیرۆزه له نی و
که له که مان دا رۆبن ری .

له خودا ش دا واکا رم به مان کاته مسولمانیکی وا که پیاوی

ئەم دىئاو ئەو دىئاش بىن

كوردستانى خوارو (بەشە كوردستانى سەربە عىراق)

دئى / گەلئوى ماخۆبزنا

۱۴۰۷ ى كۆچى

۱۹۸۷ ى زاپىنى

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

ری خوشکردن

خوښه‌ری خوښه‌ویست !

هم کتیبی به‌رده‌ستت به‌م شیوه‌یهی خوارئ یه :
 سه‌ره‌تا له (۱۳) خالان دا (۱۳) باسی کورت به‌لام گرنګما
 له‌به‌ر تیشکی قورځان و سونه‌ت دا ، له‌بارهی پیناسه‌کردن و
 خستنه‌پرووی چۆنیه‌تی رۆژی قیامه‌ت و قوئاغو پروودا وو کاره‌ساته
 مه‌زنه‌کانی و ، ژماره‌یه‌ک له‌ دیمه‌نه‌ گرنګ و دل‌بزوینه‌کانی ،
 نووسیون .

هه‌لبه‌ته جاروبار به‌بۆنه‌ی خستنه‌پرووی سه‌ره‌نجا مـــــــی
 چاکه‌کاران و به‌دکارانه‌وه ، سه‌ری‌کیشمان به‌ به‌هه‌شت و
 دۆزه‌خدا گرتوه‌و له‌به‌ر تیشکی ئایه‌ته‌کانی قورځان دا هه‌ندیک
 دیمه‌نمان لێ رانواندوون .

ئنجا له‌ حه‌وت‌خالان دا په‌ریزو ئه‌نجام و به‌ره‌می بپروا
 به‌دوا رۆژ بوونمان له‌ ژبانی ئینسانی مسوڵمان دا خستنه‌پروو ،
 که‌ ئه‌مانه‌ن :

- ۱- خۆسازکردن بۆ به‌ردا دگای خوا .
- ۲- جلّه‌ و توندکردنی ئه‌سپی نه‌فس .
- ۳- دنیا به‌که‌مگرتن (الزهد) .
- ۴- گرنګی دان به‌ژیانی دنیا . (۱)

(۱) مه‌به‌ست له‌ به‌که‌مگرتنی دنیا ، به‌که‌مگرتنیه‌تی له‌پرووی
 تیدا رابواردن و له‌زه‌ت‌وه‌رگرتن له‌ نازو نیعمه‌ته‌کانی به‌وه ،
 وه‌ مه‌به‌ست له‌ گرنګی پیدانی گرنګی پیدانه‌ له‌پرووی ژبان و
 گوزه‌ران و هه‌لس‌وکه‌وت‌کردن و ته‌مه‌ن به‌پێ کردنه‌وه .

- ۵- خوپا راستن له نازاردانی خه لکي .
- ۶- جه رگداری ی و فیداکاری ی .
- ۷- کات به فیروڼه دانی به به لاش .

۸- هم خالهی کوټاییش له (۱۳) خالان دا باسکراوه و، هندیک
 باسو بابه تی گرنگیان تیډا خراونه پروو .
 ۹- عجا لیږه دا کوټایی به ده قی هم ټالقه ی سیپه مه هیئراوه ،
 به لام به کورتي و گوشراوی له دوو توؤ ی پاشکوویه ک دا پیښج
 به لگهی ساده و به هیژ له سر سلماندنې هاتني پوؤی دوايي
 هیئراونه وه .

۱۰- پاشان (دوا قسه) م له چند خالیک دا عه رزکردوی .

۱۱- عیدی به هیوای تیگه یشتنی قوولترو چاکتر به مه به سستی
 پیگه یشتنی زیاترو زیاتر .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

→ به کورتي نیمه ی مسولمان (ژيانی دنیا) وهک (جیگای
 رابواردن) به کم ده گرین ، چونکه جیگای رابواردن
 راسته قینه به س دوا پوؤه ، به لام (ژيانی دنیا) وهک
 (شوینی تاقیکردنه وه) زور به گرنگ سپرده کین و هه
 تاقه سهعاتیکي به هزاران سالی ژيانی نیو به هه شت
 ناگورینه وه !!

www.alibapir.net

بروادارانی چاکه کار له بههشتی رازاوه و بهرین دا (۱)
 کوتهایی پی دی .

(۱) (وسیق الذین اتقوا ربهم إلى الجنة زمرا ..) الزمر/۷۳ .
 واته :

وه ئهوانه که پارێزیا ن له بهروهردگاریان کردبوو
 دهسته دهسته بهره و بههشتی بهرێ کران .

تییینی :

بیگومان بهرێ کرانی کافرانی تاوانبار و خواناسانسی
 چاکه کار لهڕۆژی دوایدا زۆر لیک جیاوازن - ههههههههه
 لیتره هدر به یهک تهعبیر باس کران - وهک له سوورهتسی
 (مريم) دا فرموویته : (يوم نحشر المتقين إلى الرحمن
 وفدا . ونسوق المجرمين إلى جهنم وردا) / ۸۵ ، ۸۶ .
 واته :

ئه و ڕۆژهی که پارێزکاران بهره و لای - خوای - میهره بان
 بهسواری بهرێ دهکین ، وه تاوانباران بهتینهوتی بهره و
 دۆزهخ لێ دهخورین .

دهبینین که شیوهی بهرێ کردنی پارێزکاران وهک بهرێ
 کردنی ئه و نوێنه ر (وفد) انه وایه که بهرێزو حورمهته وه
 دهچنه لای پادشا و حوکمرانه کان ، بهلام بهرێ کردنی تاوانباران
 له شیوهی لیخورین و ڕه پیچهک دانی مهرومالاتیک دایه که به
 تیهو سی و زه بوونی بهره و مۆلگا و شوێنی ئاودران وه پیش خو
 دهدرین !! *

* بر وانه (مختصر تفسیر الطبری) ص ۳۴۹ ، وه (مفسر دات
 القرآن - تفسیر و بیان) ص ۲۱۱ ، محمد حسین الحمصی .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

هېکرتی هېرودنی رڼوړی دواي

مرږقي مسولمان برږای وایه که برږاسوون به رڼوړی دواي
 نه نجامي سروشتی برږابه خوا بوون و برږابه پیغه مېر
 بوونه ، (۱) وه هاتنی رڼوړی سزاو پاداشت نه نجامي مسوگه ری
 دادگه ری و کاربه جی پی خودایه ، واته دادگه ری و کاربه جی پی
 خودا وای لی چاوه ری ده کرئ که چاک و خراب وه کو یی هک
 حیسابیان بو نه کرئ و ره شو سپی لیک جوئ بکړی نه وه و
 به سزاو پاداشتی پر به پیستی خو یان یگن . (۲)

(۱) واته هه روهک چوڼ به هو ی برږابه خوا بوونه وه برږابه پیغه مېر
 بوون وه دی دئ ، چونکه هه رکه سیګ خوی ناسی ده زانئ وای
 لی چاوه روان ناکرئ که بهنده کان ویل بکا و هیچ پیغه مېریان
 بو نه نیرئ و بهرنا مېیان بو ره وان نه کات ، وهک خـوای
 به خشنده فهرموویه تی : (وما قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ اِذْ قَالُوا
 مَا اَنْزَلَ اللَّهُ عَلٰی بَشَرٍ مِّنْ شَيْءٍ) الانعام / ۹۱ . واته :
 وه وهک بوخوا پیویسته ریزیان لی نه گرتوه که ده لین خوا
 هیچی نه نار دوتنه سر هیچ مرږیک .

به هه مان شیوه ش له نه نجامي ناسینی خودا و ناسینی
 پیغه مېرو نه و بهرنا مېه ش دا که پییدا نیراوه ، مرږ
 ده زانئ که پیویسته رڼوړیک هېی لیپر سینه وهی له گهل بکړئ ،
 داخوا تا چ رادده یهک به و بهرنا مېه وه پا به ندبووه که خوا
 به پیغه مېر دا بو ی نار دوه !

(۲) (اَفَحَسِبْتُمْ اَنْتُمْ اَخْلَقْنَاكُمْ عِثًا وَاَنْتُمْ اِلَيْنَا لَاتَرْجِعُونَ ؟
 فَتَعَالٰی اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ) المؤمنون / ۱۱۵ ، ۱۱۶ . واته :
 ثایا پیتان وایه که به گالتنه دروستمان کردوون و شیوه
 ناگه رپنه وه لمان ؟ بهرزی و پاکی بو خودای فهرمان سره وای

راسته‌قىنه ..

(اُم نَجْعَلِ الذِّينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ اُم نَجْعَلِ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ؟) ص / ۲۸ . واتە :
يان ئايا ئەوانەى بروادا رېوون و رەفتارى چاكيان كردوه
و هكو ئەوانەيان سەيىر دەكەين كە خراپەگارى يان كـردوه
لەسەر زەوى ايان ئايا پارىزكاران و هكو بەدكاران
دادەنىين ؟

تەيىنى :

ئەم شىۋە تەعبىرە كە لەقورئاندا زۆر چاران دووبارە
دەيىتەو ، پىيى دەگوتىڭ (الاستفهام الإنكاري) واتە :
پرسىار كىردىكى رەخەگرانە ، واتە : لىرەدا پرسىار كىردىكە
لەسەر شىۋەى ئەسلىى خۆى نىيە كە چاوەرئى وەلامى دوینراو
(مخاطب) بى ، بەلكو وەلامى پرسىار كىردىكە هەر لەخودى
خۆى دا شاررا وەتەو ، كە برىتىيە لە نەفى و ئىنكارى كىردى
ئەو شتەى كە پرسىارى دەر بارە دەكرئ و ، بى وەلامى يەكەش
ئاماژەىە بۆ ئەو كە بابەتى پرسىار دەر بارە كراو هیندە
روون و ئاشكرايە جئى مشت و مەر نىيە و حەوجئى بـ وەلام
ئاكات

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

له پژوی دوايي راج ده قومي؟

مروغی مولىمان بړواى وايه كه پژوی دوايي لــه دوو
قوناغان پيكدئ ، له قوناغی په كهمدا بؤ په كهمين چار
قوو به كهرهنا (سور) دا دهكړئ و له تنجامي شه وهشدا
سهرله بهرى بوونه وهر به سهر پيكد دا ده ته پي و هيچى به سهر
هيچه وه ناميئي ، (۱) وه هرچى له قاسمانه كان و زهوى دا
هه به له هوش خوى ده چي و ده مرئ ، مه گهر شه وهى خودا بيه وئ
نه مرئ ، وه له قوناغی دووه مدا بؤ چارى دووهم قوو به
كه رنه ادا دهكړئ و سهرله نوځي هرچى زيندوو بووه له زهوى و
قاسمانه كان دا زيندوو ده كړي ته وه و ، له گوره پانـــــــى

(۱) له و ديمنه نهى كه له قوناغی په كهمي پژوی دوايي دا
د پنه بهر چا و ، كه مانه زور به و سهره كي په كانيانن :

- ۱- شق و پيق بووني قاسمان
(إذا السماء انفطرت) الانفطار / ۱ .
- ۲- كووزانه وه و پيچرانه وهى پژ
هه لوه ريني شه ستره كان
- ۳- هه لقه دراني شاخه كان
- ۴- وئيل كردنى مالى به قيمت
- ۵- گرگرتنى ده ریا كان
- ۶- (إذا الشمس كورت ، وإذا النجوم انكدرت ، وإذا الجبال
سيرت . وإذا العشار عطلت وإذا البحار سجرت)
التكوير / ۱ ، ۲ ، ۳ ، ۴ .
- ۷- بهر زبوونه وه و پيكدادراني زهوى و شاخه كان
(وحملت الارض والجبال فدكتا دكة واحدة) الحاقة / ۱۴ .
- ۸- قال بوونه وهى قاسمان
- ۹- شكنرانه وهى شاخه كان وهك خورى په ره كرا و
(يوم تكون السماء كالدخان ، وتجعل الجبال كالعفن)
المعارج / ۸ ، ۹ .

کۆکردنه وه و لیپرسینه وه (الحشر والحساب) دا راده وه ست (۱)
 چ فریشته بووبن ، چ مرۆف ، چ جند ، چ ئاژەل (۲).

(۱) خۆای پهروه ردگار ئاوا باسی ههردوو کۆناغه کان دهکات ،
 (ونفخ في الصور فصعق من في السموات ومن في الارض الا من شاء الله ، ثم نفخ فيه اخرى فاذا هم قيام ينظرون)
 الزمر / ۶۸ .

وه فوو بهکه ره نادا کرا — له لایهن * ئیسرافیل — وه —
 یه که سر هه رچی له ئاسمانه کان و زهوی دا هه بوو — سهردن ،
 مه که ره شه وهی خودا حمز بکات نه مرئ ، دوا یی جار ییکی دی فووی
 پێدا کرا ، یه که سر شهو — مردوو — انه راست بوونه وه و
 چاوه ری — ی فه رمانی خودا — بوون .

* شه وه که شهو فریشته یی فوو بهکه ره نادا دهکات نساوی
 (اسرافیل) ه ، فه رمووده ی پێغه مبه ری — صلى الله عليه
 وسلم — له سه ره و (مسلم) گیرا و به ته وه ، بر وانه ته فیسیری
 (ابن کثیر) ج ۲ ص ۱۴۶ .
 ده قی فه رمووده که ش ته مبه :

(ان اسرافيل قد اتقم الصور وحني جبهته ينتظر متى يؤمر
 فينفخ) واته :
 به ته ئکید (ئیسرافیل) که ره نای به ده مه وه گرت — وه و
 نیوجا وانی به سه ردا شوژ کردۆته وه ، چاوه ری دهکات که نگێ
 فه رمانی پێ ده کرئ تا کو فووی پێدا بکات !

(۲) له و دیمه نانه ی که له قۆناغی دووه می رۆژی دوا یی دا
 دینه به رچا و :

۱- زیندوو بوونه وه و هه ستان و راهه ستانی مردوو وان و کۆبوونه
 — وه یان له گۆره پانی کۆبوونه وه دا .
 (ثم نفخ فيه اخرى فاذا هم قيام ينظرون) الزمر / ۴۸ .
 وه (فانما هي زجرة واحدة . فاذا هم بالساهرة)
 النازعات / ۱۳ ، ۱۴ .

۲- راهه ستانی جویرائیل و فریشته کانی دیکه به ریزو به بیئ
 ده نگێ مه که ره به فه رمانی خودا .
 (يوم يقوم الروح والملائكة صفا لا يتكلمون الا من اذن له
 الرحمن ..) النبا / ۳۸ .

- ۳۔ دل لہرزین و چار تہ بَلَق بوونی بی پروا و تاوانباران
(قلوب یومئذ واجفة . أبصارها خاشعة) النازعات / ۹۰۸ .
- ۴۔ دانرانی تہرازووی دادگہری خوا بو کیشانی چاکہ و خراپان
(ونضع الموازين القسط لیوم القيامة فلا تظلم نفس شیئاً
وان کان مثقال حبة من خردل ..) الانبیاء / ۲۷ .
- ۵۔ وہ رگرتنہ وہی پروا دارانی چاکہ کار لیستہی کردہ وانیان
بہدہستی راست و بی پروا و تاوانباران بہدہستی چہپ
(فأما من أوتي كتابه بيمينه فيقول هاؤم اقراؤا کتابہ .
إني ظننت اني ملاق حسابہ . فهو في عیشة راضیة ... واما
من أوتي كتابه بشمالہ فيقول یالیتني لم أوت کتابہ ..)
(الحاقة / ۱۹ اٰلِی ۳۰ .
- ۶۔ رازینرانہ وہی بہمہشت و خوشکردنی ٹاگری دوزخ
(وإذا الجحیم سعرت . وإذا الجنة أزلفت) التکویر / ۱۲، ۱۳ .
- ۷۔ وہ ری کہوتنی بہندہ کان بہتیکراییی بو پهرینہ وہ لہ (صراط)
پردی سہریشتی دوزخ و کہوتنہ خوا رہ وہی تاوانباران و
رزگار بوونی پاریزکاران
(وإن منکم إلا واردھا کان علی ربک حتماً مقضیاً . ثم ننجي
الذین اتقوا ونذر الظالمین فیہا جثیاً) مریم / ۷۱، ۷۲ .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

دېمه ئى گۆرە پانى كى كۆرۈنە دە ئىنە سىنە

ئىنجا گۆرە پانى (الحشر والحساب) سارەدە كىرى و پۆز
 ھىندە (مىل) يىك لە خەلكى وە نىزىك دە كەوئ و ، خەلكى
 بەئەندازە زۆرى و كەمى خراپە و تاوانە كانىان دە كەوئە
 نىو گەرمى و ئارەقى لە شىانە وە ، (١) وە خەلكى تىكرا بەو
 شىو ھىمە كە ھاتوونە دنيا وە - واتە بەرووتى و پىخ خواسى و
 سونەت نە كراوى - (٢) لە گۆرە پانى ناوبرا و لە بەردەم دادگای
 خوادا كۆدە بنە وە و رادە وەستىن . (٣)

(١) پىغەمبەر مىلى اللہ علیہ وآلہ وسلم فەر موویە تى :
 (لە پۆزى دوايى دا پۆز لە خەلكى وە نىزىك دە خرى ھەتتا
 ھىندە (مىل) يىكى دە مینى - سلیم) ی كورى " عامر "
 كە لە " مقداد " ھو دە گىر پتە وە دەلخ : بەخودا نازانىم
 مەبەستى لە " مىل " مىلى رى پىوانە " ١٦٠٩٣٤ مەتر "
 پان كلچىو كى چا و پى رشتە ١ - جا ئە و جار خەلک بەئەندازە
 كۆرە وە - خراپە كانىان - لە ئارەقى دا دەبن ، ھەيان تا
 گویزىنگانى دى ، وە ھەيانە تا ئەژنۆيانى دى ، وە ھەيانە
 تا كەلەكانى دى ، وە ھەيانە ئارەق چلەوى دەكات) .
 (مسلم) گىرا وىتە وە .

(٢) (يحشر الناس يوم القيامة حفاة عراة غرلا ...) متفق
 علیہ عن عائشة رضي الله عنها .

(٣) (يوم يقوم الناس لرب العالمين) المطففين) ٦ .
 ئە و پۆزە خەلكى بۆ پەر وەردگارى جىھانە كان رادە وەستىن
 - و چا وە رى فەرمانى دەكەن - .

وه لهوړژمى دا خوى بى وينه و مېهره بان ههوت جوړه
كه سان دهخاته بن بالى بهزه يى خوښه وه و بهلوتفى خوى
سپهرىان لى دهكات و ، له بهلاو تنگانهى ————— وړژه
سخت و دژواره چه پالهيان دهكات . (۱)

(۱) سبعة يظلهم الله في ظله يوم لا ظل الا ظله : إمام عادل،
وشاب نشأ في عبادة الله تعالى ، ورجل قلبه معلق
بالمساجد ، ورجلان تهاديا في الله اجتماعا عليه وتفرقا
عليه ، ورجل دمه امرأة ذات منصب وجمال فقال إني أخاف
الله ، ورجل تصدق بصدقة فأخفاها حتى لاتعلم شماله ما
تتفق يمينه ، ورجل ذكر الله خاليا ففاضت عيناه .
متفق عليه . واته :

- ههوت كه س همن كه خوا دهيا نخاته بن سپهرى خوى له
وړژنيك دا كه جگه له سپهرى وى چ سپهرى ديكه نين :
- ۱- سهړوكيكي دادگهر .
 - ۲- وه گه نچيك كه فرچكي به پهرستنې خوى بهرزه وه گرتوه .
 - ۳- وه پياوړيك كه دلى به مزگه وتانه وه بنده .
 - ۴- وه دور پياو كه له پيناوې خوا دا په كدى يان خوشويستوه ،
هر له سر خوشه ويستى خوا كوډه بنه وه و ، هر بهر بهر
خوشه ويستى به شوه ليك جيا ده بنه وه .
 - ۵- وه پياوړيك كه ثا فره تيكي خاوه ن پايدو جوان بانگي دهكات
- بو داوړين پيسى - شهويش دهلي : من له خوا ده ترسم !
 - ۶- وه پياوړيك كه خيريك دهكات هينده به په نهاني دهيكات
كه شه گهر لاي راستى بيه خشي لاي چه پي پي نازاني !
 - ۷- وه پياوړيك كه به نه نې يادى خوا دهكات وه و چاوى پرده بن
له ناو .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

له پروژیه راناوانباران حال و بالیان مخون ده بن؟

له پروژیه دوايی دا دادگهري و قههرو تووړه یی خودا جل جلاله
له تاوانباران وهخوډه کهوئ و ، پاش حاشاکردن و دهست کردن
به درو ده له سه و سویندی به درو خواردن و بی څه ده بی
نواندن ، (۱) خوا موریان به سر زاری یه وه ده بی و ،
څه ندامه کانیاں دینیته گوو ، به څه ندامه کانیاں شایه دیان
پی له سر خو ده دات . (۲)

(۱) (يوم یبعثهم الله جمیعا فیحلفون له کما یحلفون لکم
ویحسبون أنهم علی شیء ألا إنهم هم الکاذبون) المجادلة / ۱۸ .
واته : څه و پروژیه که خوا هه موویان زیندوو ده کاته وه ، جا
- بو څو څو تا رکړدن - سویندی بو ده څو هه روک چو سویند
بو څو څو ده څو - به درو تا پروایان پی بکن - وه پیان
وایه که له سر شتیک بو و - و هه قیکیان به دهسته وه یه -
څا گادار به ! څه وان دروژان .

(۲) أ - (الیوم نختم علی أفواهم وتکلمنا أیدیهم وتشهد
أرجلهم بما کانوا یکسبون) یس / ۶۵ . واته :
څه پرو موریان به سر زاری یه وه ده نیین ، وه ده ستیان
قه مان له که ده کن و ، لاقیان شایه دی له کرده وه کانیاں
ده دن .

ب - ((پروژیکي پیغه مبهري خوا طی الله علیه وآله وسلم
پیکه نی و زه رده خه نی هاتی ، څنجا فهرمووی : بو لیم ناپرسن
له بهرچی پیکه نیم ؟ گوتیان : څه پیغه مبهري خوا بوچی
پیکه نی ؟ فهرمووی گفت وگوۍ به ندهم پی سیربوو له پروژیه

دوايي دا له گهال پوره ردگاري دا ، ده لځ باشه پوره ردگارم
 نه دي به لښت نه دا ومخ كه ستمم لځ نه كهي ؟ ده فهرموئ : با ،
 ده لځ : ده جا من له نه فسي خوږم به ولاوه به هيچ شايه دي ك
 قايل نيم ، ښجا خواي خاوه ن پيت و پيږو بهرزه ده فهرموئ :
 شايا من بهس نيم بو شايه دي ي وه فريشته بهرپه
 نووسه ركان بهس نين ۱؟ - پيغه مبر عليه الصلاة والسلام -
 فهرموئ : ښوېش - واته بنده - چنه جاريك دا وايه كهي
 دوو پات ده كاته وه ، فهرموئ : ښجا موږ به سر زاري يه وه
 دهنوئ و ، ښندا مه كاني باسي ښوه ده كنه كه كردو ويه تي ،
 ښوېش پيان ده لځ : دووري ي و نه فرين له ښوه بي خو من
 له سر ښوه دم به دمدم ده كرد ()

(مسلم) و (بزار) و (ابن أبي حاتم) ښه
 فهرمووده يه يان گيږاوه ته وه
 بروانه : (مفردات القرآن) ص ۴۷۸

ameer.maktab@yahoo.com

f /AliBapir

YouTube /AliBapir

f /MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

سرنج دانگ له دارگای دواړو

خوای بالادهست و میهره بان ته رازووی دادگری خــــوای
داده نئو چاکه و خراپه کانی پچ ده کیشریتن و گهر دیله یه کــــی
گچکه چیه له چاکه و خراپه ون نابی و ده خریته پروو (١) ئنجا
هرچی له و گورپه پاندها خپوتهوه - لیږه دا مهبهست بهس
ئینسان و جنده - به گوږه ی کردار و رفتهاری چاک یــــان
خراپان پاداشت یان سزایان بو دیاری ده کړئ و هــــیچ
کس پک هیڅدهی نووکی دهرزی یه ستمی لی ناکړئ (٢)

(١) (وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ، فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكُفًى بِنَا حَاسِبِينَ) الْأَنْبِيَاءُ / ٤٧ .
واته :

وه ته رازووه دادگر - و راست - ه کان له روژي دوايي دا
- بو هه لسه گاندني كرده وهی بنده كان - داده نيين ، هــــیچ
كس توره ستم پكی لی ناکړئ ، وه نه گهر هیندهی ده نكــــه
خهرته لیهك - چاكه یان خراپه ی هېچ - ده پینینه گــــوړئ ،
وه نیمه به سین بو ژماردن و لیپرسینه وه .

(قَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ، وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ) الزَّلْزَالُ / ٧ ، ٨ . واته :
جا هر كه سېك - هیندهی - قورسایي گهر دیله یهك چاكــــه
بكات ده پینیتـــه وه ، وه هر كه سېك - هیندهی - قورسایي
گهر دیله یهك خراپه بكات ده پینیتـــه وه .

(٢) (وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ) الزُّمَرُ / ٦٩ .
واته :

بەرەنجای سوری تاوانباران لەرۆژی روایی را

مرۆڤی موسلمان برۆای وایه که لەرۆژی دواایی دا رازو
نهینییه په نهان و شیرراوه کانی نیودلان ئاشکرا دهبن و (۱)
مرۆڤ هیچ شتیکی لی و نابی ، (۲) وه برۆای وایه که
بی برۆا و تاوانباران ریسوا و زووره ردو شهرمهزار دهبن و (۳)

- (۱) (یوم تبلی السرائر) الطارق / ۹ . واته :
شه و رۆژهی که نهینییه کان ئاشکرا دهبن .
(۲) (یومئذ تعرضون لاتخفی منکم خافیه) الحاقه / ۱۸ .
واته : لهو رۆژهی دا راده نوینرین هیچ شتیکی ئیوه له خوا
په نهان نیه .
(۳) (وجوه یومئذ خاشعة) الغاشية / ۲ . واته :
لهو رۆژهی دا چهند روویک کزو داماوان .
(ووجوه یومئذ علیها غيرة . ترهقه قتره . أولئک هم
الکفرة الفجرة) عبس / ۴۰ ، ۴۱ ، ۴۲ .
واته :
وه چهند روویک ههمن لهو رۆژهی دا تۆزو گهرد - ی خه م و
په زاره - یان لی ده نیشی ، دوو کهلی رهشی شهرمهزاری دایان
ده گری ، شه واننه کافرانی تاوانبار .

وه زهوی - گۆرپه پانی ههشر - به پرووناکی پهروه ردگساری
دره وشایه وه و لیسته - ی کرده وان - دانرا و پیغه مبهران و
شاهیدان هیئران و به راستی حوکیان له نیوان دا کرا ،
بی شه وهی سته میان لی بکری

پروویان رهش ده بئو ، (۱) دلایان پرده بئو له خه م و به ژاره و
 سه ری دنیا به یان لئو ویک دپته وه و ، (۲) مردنئ به ثاوات
 ده خوازن ، (۳) وه به دادگه ری خوا له بازارو شهکه نه جه ی
 بئو ثامانی دۆزه خدا گیرۆده و گرفتار ده بن . (۴)

(۱) (و یوم القیامة ترى الذین کذبوا علی الله وجوههم
 مسودة ...) الزمر / ۶۰ . واته :
 وه پوژی قیامه تئ ده بنی شه وانه ی درویان دژی خودا کسروه
 پروویان رهش بووه .

(۲) (یَوَدُّ الْمَجْرِمُ لو یفتدی من عذاب یَؤتیذ بهنیه . و صاحبته
 و اخیه . و فصلته التي تؤولیه . و من فی الارض جمیعاً ثم
 ینجیه) المعارج / ۱۱ ، ۱۲ ، ۱۳ ، ۱۴ . واته :
 بابای تاوانبار چه زده کات له سزای شه و پوژه ی مندا له کانی
 بکاته به لاگیرئ خوی ، وه هاوسه ره که ی و براکه ی ، وه شه و
 تیره به ی که ده یگیرته خوی ، وه هه موو شه وانه ی له سه ر زه وی
 هه ن تیگرا ، به س پرگاری بئو .

(۳) (ویقول الکافر یا لیتنی کنت تراباً) النبأ / ۴۰ .
 واته : وه کافر ده لئو خۆزگه گل بووما به .

(۴) (.. فالذین کفروا قطعت لهم ثیاب من نار . یَصَبُّ مِنْ
 فوق رؤسهم الحمیم . یصهر به ما فی بطونهم والجلود .
 ولهم مقامع من حدید . كلما ارادوا ان یخرجوا منها من غم
 اُعیدوا فیها وذوقوا عذاب الحریق) الحج / ۱۹ - ۲۲ .
 واته :

.. جا شه وانه ی بئو بره و بوون له فاگر پۆشاکیکی
 تابه تیان * بۆ ده برئ . قاوی داغیان به سه ر ته پلئ سه ردا
 ده کړئ . پیستیان و هه رچی له نیئو زگیان دایه پیی ده توپته وه .
 وه گورزو قه مچی ئاسنین - بۆ لیدان - یان هه به . هه رکاتیک
 ویستیان له سه ر خه م و په ژاره لپئو بچه ده رئ ده گیرئ پیسه وه
 نیئو ، وه - پییان ده گوترئ - بیچیزن بازار ی سووتینه ر !!
 تیپینی :

شه م به س دیعه نیکه له ده یان دیعه نی بته رزه و سامناکی
 ژبان و گوزهرانی بئو بره و گوناخاران له نیئو دۆزه خدا .

* شه و پۆشاکیکی تابه تیانه www.alibapir.net (به ره و) دا چاکتر

روون کراوه ته وه : که ده فهرموئ :
 (وترى المجرمين يومئذ مقرنين في الأصفاد . سراييلهم
 من قطران وتغشى وجوههم النار) / ۴۹ ، ۵۰ .
 واته :

وه له وړوژ - ی دوايي ي - هدا تاوانباران ده بينی که
 - ده ست و لاقیان یا ن ده ست و گه رديان - له کوټ ورنجیردا
 جووت کراون . پوښاکيان له قه تران - یا ن مښی قالکرا وه ي - ه
 وه ښاگر ده و چاویان داده پوښی .

تېبینی :
 هرکام له وشه ی (مقرنين) و (أصفاد) و (قطران)
 به پېټي ته فسيرو ليکدانه وه ی (ابو جعفر الطبري)
 ليکدرا ونه وه .
 بړوانه (مختصر تفسير الطبري) ص ۲۹۰ .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

سره بخای برخه ده رازی چاکه کاران

مروقي مسولمان بړواي وايه كه له پړوژي دوايي دا
مسولمان تاسي چاكه كار دلخوش و پروگهش دهبن و ، (۱) پروبيان
سي دهبي و ، (۲) له رهنج و تيكوشاني ژياني دنيايان
پرازي دهبن ، (۳) وه به چاكه و لوتفي بي سنووري خوا له باغو
كوڅكه رازاوه و پر نازو نيعمه تكانې به هشت دا نيسته جي
دهبن . (۴)

- (۱) (وجوه يومئذ مسفرة . ضاحكة مستبشرة) عيس / ۳۸ ، ۳۹ .
واته : له و پړوژي دا چنډ پرويك همن گهش و پروونن ، زار
به پيكه نيتن ، دلخوش .
- (۲) (يوم تبيض وجوه وتسود وجوه ... وأما الذين ابيضت
وجوههم ففي رحمة الله هم فيها خالدون) آل عمران / ۱۰۶ ، ۱۰۷ .
واته : ښه و پړوژي كه همدېك پرو سي دهبن و همدېك پرو
رهش دهبن ... وه ښه واته كه پرويان سي بووه ښه و له نيتو
ره حمت و نازو نيعمه تي خوا دان ، تيدا ده ميننه وه .
- (۳) (وجوه يومئذ ناعمة . لبقها راضية) الغاشية / ۹ ، ۸ .
واته : له و پړوژي دا چنډ پرويك همن گهش ، له رهنج و
هملدانې خوځان قايلن . (واته بي خوشحالي خوځان
ده رده بن سبارت به ژياني دنيايان كه به وې شوين كه وني
به رنانه و خواوه به شتو په كي وا كوزه راندو ويانه له
تا قيردنه وې خوا ده رجن و پاداشت و رهامندي خوا
ده ستگير بكن ، كه له ژياني پر نازو نيعمه تي همدېك و
بي سنوورو نه پړاوه و به هشتي به رين و رازاوه دا خوا
ده نويي)
- (۴) (وما تجزون إلا ما كنتم تعملون . إلا عباد الله المخلصين
اولئك لهم رزق معلوم . فواكه وهم مكرمون . في جنات

.....

النعيم . على سرر متقابلين . يطاف عليهم بكاس من معين .
 بيضاء لذة للشاربين . لافيها غول ولاهم عنها ينزفون .
 وعندهم قاصرات الطرف عين . كأنهن بيض مكنون .
 الصافات / ٣٩ - ٤٩ .
 واته :

وه بهس به پیتی شهوی که کردووتانه - شهی بئی پرواینه ۱ -
 سزا دهرین ، بیجگه له بهنده هه لێژارده کانی خـ
 شهوانه رۆزی یهکی تهرخان کراویان ههیه ، میوه جـ
 - یان بو ئاماده کراوه - وه شهوان ریز لێ گیراون . له
 باغه پر نازو نیعمه تهکان دا . له سهر تهختان رووبه پرووی
 به کتر - دانیشتون - په رداخی پرکراو له سهرچاوه یان
 به سهره وه ده گیرری . سپیو به له زه ته بو خۆره وانی . ههچ
 زیانیکی - وه که سهر ئیشه پئی گرتنی - تیدا نیه ، وه بهیرو
 هۆشیان پیتی لاناچی . وه چهند ئافره تیکی چا وگهش و گه وریان
 له لان که سهرنج و هۆشیان - له سهر میرده کانیان - کورت
 هه لێناوه . هه رده لێی که وه هه ری نیو سه ده ف - یان هه لکه ی
 شارراوه - ن . *

* لیژهدا به پیتیوستی ده زانم ئاماژه به چهند نوکته یه کـ
 وردی قورئانی بکهم ، که لهم ئایه ته به پێژاندها ده بینرین:
 ۱- له ئایه تی ژماره (٣٩) دا به تاوانباران گوتراوه که
 (بهس به پیتی کرده وه کانتان سزا دهرین) شه میاسایه که
 له چهند جی یهکی دیکه شدا راگه یه نراوه ، بو وینه (وجزاء
 سیف سیف مثلها ..) الشوری / ٤٠ ، یان (ومن جاء
 بالسیف فلیجزی الذین عملوا السيئات إلا ماکانوا یعملون)
 القصص / ٨٤ ، شه به ری دادگه ری و کار به جی بی خوی دادگه ری
 تیدا ده رده که وئ ، که بهس به شه ندازه ی تاوان سـ
 بهنده کانی ده دات .

۲- ئایه تی ژماره (٤٠) که له حوکمی ئایه تی پیشـ
 هه لاهێراو (مستثنی) ه ، شه وه ده گه یه نی که خوی خاوه ن
 لوتف و به زه یی له به رانه بر چاکه ی چاکه کاران دا یاسایه کی
 دیکه به کار دین ، که بریتیه له پاداشته و چاکه دانـ
 به زیاترو چاکتر له کرئ و پاداشتی چاکه کان ، له و باره شه وه
 ئایه تی زۆرن بو وینه : (من جاء بالحسنة فله خیر منها ١٠)
 القصص / ٨٤ .

.....

ديسان هر لم ثايه ته ده فامرېته وه كه ثه وانهي له ثه نجامي
خواناسي و چاكه كاري دا به به هه شتي به رين شاد ده بن، كه سانېكن
خوا هه لي بزار دوون ، به واتايه كي ديكه ثه وان ه كه سانېكن
كه به رله وه ي ثه وان هيچ چاكه به كي ان لي هه لېوه ري ، خوا
چاكه له گه ل كر دوون و هه لي بزار دوون ، وه له راستي دا
چاكه پېكرانه كه شيان هر به رهم و ثه نجامي چاكه و لوتفي
خودايه .

۳- له ثايه تي ژماره (۴۱) يش دا كه فرمويه تي: (رزق معلوم)
مه به ست روژي يه كي سنووردارو كه م نيه ، به لكو مه به ست
روژي يه كي ته رخان و ديارى كراوه كه تايه ته به و به بنده
هه لېزار دانه وه و كه سي ديكه به شي پيوه نيه .

۴- له ثايه تي ژماره (۴۲) ش دا كه وېړاي (فواكه) باسي
(اكرام) يش كراوه ، نازو نيمه تي ماددي و مه عنده وي
ره چاو كراون .

۵- له ثايه تي ژماره (۴۴) يش وهرده گيرئ كه ثه وه ي له نيـ
خه لكي ساده و عه واد باوه ، كه گوايه له به هه شتي كه س
جنگا و ريگاي كه س نابيني و ، ته گهر بيانده وي (به كتر بينن
له نيوه ي ري به ده گنه يه ك و هه ركه س ه يان ده گهر يته وه شويني
خوي ۱ ته فسانه يه كي پووچه و به هه شتي به كان پېكه وه كوډه بنه وه و
له سر كورسي و ته ختي به روزو رازا وه (و فرش مرفوعه) الواقعة / ۳۴ .
رو به رووي به كتر داده نيشن !

۶- له ثايه تي ژماره (۴۶) يش ده فامرېته وه كه خوراكي
به هه شتي هم ديمه ني و هم ماهيه تي له وپه ري ته واوي دايه ،
چونكه له رووي رهنگ و ديمه نه وه به (سپي) يه تي وه سف
كراوه كه پاكترين و بيگه رديرين رهنگه ، وه له رووي
ماهيه ته وه به تام و چيژ (له زهت) ي رووت وه سف كراوه ۱

۷- له ثايه تي ژماره (۴۷) يش دا به شيوه يه ك وه سف و
خوراك و شرابه كراوه كه به پيچه وانهي ئي دنياره دووره
له وه ي كه بېته مايه ي نه خوشي يان بي خوشي ۱

۸- وه له ثايه تي ژماره (۴۸) يش دا كه ثافره ته به هه شتي به كان
به (قاصرات الطرف) وه سف كراون مه سه ليه كي ده رووني
يه كجار گرنگ له پياودا ره چاو كراوه ، ته ويش ته وه يه كه
پياو - به مهر جيگ سرو شتي دوو چاري لادان (انحراف)
نه بو بئ - حمز ناكات كه هاوسره كه ي جگه له خوي هيچ كه سي

دیکه ی هر به خه یالیش دا بیټ ، چ جای سهرنجی را بکیشی !
 چا لم ئایه ته دا را گه یه نراوه که ئه و ئافره تانه خاوه نی
 ئه و ره وشت و خووه به رزه ن که مایه ی ئا سووده یی خه یالشی
 پیاوو به خته وه ری خیزانی شه ۱۱
 ۹- دیسان له ئایه تی ژماره (۴۹) ش دا که ئافره ته میژده ره ره
 - هکانی به ههشت وه گه وه ره ی نیو سه ده ف یان هیلکشی
 شار راوه ی نیو هیلانه چوینراون ، ئاماژه بوئیه وه کراوه که
 ئه و ئافره ته دتگیرو چا وگه شانه ویرای ئه وه ی که بوخویان
 جگه له میژده کانیا ن بیر له که سی دیکه ناکه نه وه ، سهرنجی
 هیچ که س ناده ن ، هیئده ش به شهرم و شکوو خویار یزو به ر یزن
 ریکا به هیچ که سیش ناده ن که بیانی نیو سهرنجیا ن بذا ت ،
 چونکه جگه له میژده کانیا ن خویان به حه لالی که سی دیکه
 نازانن ، ئنجا شایانی با سه که ئه م جوړه وه سفانه ویرای
 ئه وه ی که وه زعو چوئیه تی ژیا نی به ههشت ده خه نه روو ، به
 شیوه یه کی نا راسته وخۆش هانی پیاوو ئافره تانی مسولمان
 ده ده ن که خویان به و ره وشت و ئاکاره به رزو په سنه دو
 به ههشتی یانه برا زینه وه

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

لَبَّكْ هَذَا وَزِرَانِي بَاکِ وَبِسْمَان

مروّقی مسولمان پروای وایه که پاش کیش ————— ران و
 هه لسه نگینرانی چاکه و خراپان و ، وه رگرتنه وهی لیستنه وهی
 کرده وان ، خوای به خشنده به گوپرهی نه ندازهی بزوا و کرداری
 چاک پرووناکی به مسولمانان ده به خشی و ، له بهر تیشکی
 شه و پرووناکی یه دا به ره و به ههشت ده رۆن و ، بی ————— پروا و
 مونا فیق و تا وانبارانیشر که ده یانه وی به ره و به ههشت
 بکه ونه رۆ ده که ونه نیو تاریکی یه کی شه نگوسته ————— و وه و
 سه رگه ردان ده بن ، چونکه له زیانی دنیا یان دا هینه ده
 بزوا و کرده وهی چاکیان نه بووه ، که له دوای رۆژدا بو یان
 ببیشه پرووناکی و پیی بگه نه ثامانج . (۱)

(۱) (یوم تری المؤمنین والمؤمنات یسمی نورهم بین ایدیهم
 وبایمانهم بشارکم الیوم جنات تجری من تحتها الأنهار
 خالدین فیها ذلک هو الفوز العظیم . یوم یقول المنافقون
 والمنافقات للذین آمنوا انظرونا نقتبس من نورکم) قیل
 ارجعوا وراءکم فالتمسوا نورا ، ف ضرب بینهم بسور له باب
 باطنه فیہ الرحمة وظاهره من قبله العذاب . ینادونهم
 ألم نکن معکم ؟ قالوا بلی ولكنکم فتنتم أنفسکم وتربصتم
 وارتبتم وغرتکم الامانی حتی جاء أمر الله وغرتکم باللہ
 المغرور . فالیوم لایؤخذ منکم فدیة ولا من الذین کفروا
 ما واکم النار هی مولاکم وبئس المصیر) الحديد / ۱۲ - ۱۵ .
 واته :

شه و رۆژهی که پیاوان و ثافره تانی پروا دار ده بینمی
 پرووناکی - بزوا - یه که یان له پیشیا نه وه ده روات و به دهستی

راستيانه وهيه — پتيان دهگوتري — شه مړو موژده تان لي بـي
 به چنډ باغيك كه رووباريان به ژېردا دهرېون به هم ميشه يـي
 تتيان دا ده ميښنه وه ، هر شهو برده وه ي مهزنه .
 شهو روژه ي كه پياوان و خافره تاني ده غل به وانه ده ليتن
 كه بروا يان هينا وه ؛ چا وه پيمان بكن بؤشه وه ي له رووناكي
 شيوه وه ربگريڼ ۱ — پتيان — گوترا ؛ بگه ريښه وه دوايه
 (ژيانې دنيا يان مهيداني ليپرسينه وه) له وي رووناكي
 پهيدا بكن . شجا ديوارتيكان له نيوان دا دانرا ، ديوي
 ژووري ي خيروخوشي وه له لاي ديوي دهره وه شي وه شـا زار
 هـه يـه

بانگيان ده كمن — شه مسولمانينه — مه گهر شي مهش له گـل
 شيوه نه بووين — له دنيا دا — ۱؟ گوتيان ؛ با ، به لام شيوه
 — به هو ي نيفاقه وه — خوتان فه ونياند . وه — بو بروا داران —
 له كه مين دابوون . وه هر دوودل بوون ، وه خوليا و ثاوات
 — ه پوچ — ه كان فريويان دان ، هه تا فرماني خوا هـات
 وه له باره ي خوا وه — شهيتاني — فريوده فريوي دان .
 شجا شه مړوش به لاگيره وه نه له شيوه وه نه له وانه ي
 بي بروان وه رنـا گيري ، جيگي سه قا مگيربوونتان شاگـره ،
 شهو پشتيوانتانه ، وه شهو ش خراپتريڼ سهره نجا مه .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

نکا (شفاعت) کر رفی پیغمبران علیهم الصلوٰۃ والسلام

مرؤفی مسولمان پروای وایه که له پروژی دواپی دا له
گوږه پانی کوکړدنه وه و لپرسینه وه دا پیغمبران و زانایان
- ی راست و ساغ - و شهیدان تکای لیبوردن و بهخشین بو
تاوانباران له خوا ده کهن ، هرکسه به پیتی توانای خوئی (۱)
وه پیغمبرمان (محمد) علیه الصلاة والسلام شه و داوا
تایبه تی پی خوئی که خدا پیتی بهخشیوه وه کچون دا وایه کی
تایبه تی به هرکام له پیغمبرانی دیکه علیهم الصلاة
والسلام بهخشیوه ، هللی گرتوه بو پروژی دواپی تاکو تکاو
ره جای پی له خوا بکات بو تاوانبارانی ژوممه تی (۲) وه
پیغمبره تی علیه الصلاة والسلام یه کم که سده پی که تکا
ده کات و تکایه که شی وهرده گیرئ . (۳)

(۱) (یشفع يوم القيامة ثلاثة ، الأنبياء ثم العلماء ثم
الشهداء) رواه ابن ماجة .

(۲) (لكل نبي دعوة قد دعاها لأمتيه وأبني اختبات دعوتهم
شفاعت لآمتي يوم القيامة) رواه الشيخان .

(۳) (... ولكن انطلقوا إلى عيسى بن مريم فإنه كان يبرئ
الأكفم والأبرص ويحيي الموتى فيقول عيسى ليس ذاكم عندي
ولكن انطلقوا إلى سيد ولد آدم فإنه أول من تنشق عنه
الأرض يوم القيامة ، انطلقوا إلى محمد صلى الله عليه وسلم
فليشفع لكم إلى ربكم ، قال فينطلقون فيأتي جبريل ربه
فيقول اذن له وبشره بالجنة ...) رواه أحمد وأبو يعلى

والبزار وابن حبان
بروانه (الزواجر عن اقتراف الكبائر) ابن حجر الهيتمي
ج ۲ ص ۲۰۷ .

تبييني :
پيغمبر صلى الله عليه وآله وسلم بهس ده تواني تگا
بو که سانتيک بکات که قوممهي وي بووين و مهرجه کاني
مسولما نه تيان تيدا بووين .

بو زانيني مهرجه کاني رسولما نه تيبش و اچا که ته ماشاي
(کومهي خوا) و (رسولماني کامل) بکري ، که يه که ميان
خالقي نويم و دووه ميان خالقي دوازده يمي شمس
زنجيره يه .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

هتیهتی رهت بوون به سر بردی به رستی دۆزهخ دا

مرۆقی مسولمان برپوای وایه که هه موو ئینسانیک چاک بی،
یان خراب حه تمه ن ده بی به سه ر پردی سه رپشتی دۆزهخ دا رهت بی،
جا شه وانیه برپوادر و پارێزگار بووبن ، هه رکه سه به شه ندازه ی
برپو او کرده وه ی چاکی خۆی به سه ری دا رهت ده بی ، واته
مرۆقی مسولمان و خواناس خێراییی تێبه رپوونی به سه ر پردی
دۆزهخ دا به بی پته وی برپو او زۆری کرده وه چا که کانی به تی،
وه شه وانیه بی برپو او لاری و یاخی بوو بووبن ، ناتوانسن
به سه ر پردی گۆڕین دا وه به رن و ، له سه ری سه ره نگری ده بن و
سه ره و بن ده که ونه نیو شاگری دۆزهخ وه . (۱)

(۱) خوای زانا له و باره وه فه رموویه تی :
(ولن منکم) لا واردها کان علی ربک حتما مقضیا . ثم
ننجی الذین اتقوا ونذر الظالمین فیها جثیا) .
مریم / ۷۱ ، ۷۲ . واته :
وه هیچ کام له شه وه نیه که نه چیه دۆزهخ وه — مه به ست
به رینه وه یه له پردی دۆزهخ — به روه ردگارت برپاری کۆتایی
له سه ر دا وه . دوا یی شه وانیه که پارێزگار بوو ون رزگاریان
ده که ی و سه مکاران له سه ر چۆکان له وئ دا به جی دیلین .

تێبینی :
ئه م دوو شایه ته خاوه نی (جامع البیان) یه ش وه ک
ئیمه ی لیکدا ونه وه .
بروانه (جامع البیان) ج ۱۶ ص ۸۱ — ۸۷ . (طبری) .

پێغه مبه ریش علیه الصلاه والسلام شاوا باسی چۆنیه تیی

په رینه وه له پردی دۆزه خ ده کات :
 ((پرد به سر نیوه راستی دۆزه خ دا راده هیشتی ، وه کو
 دمی شمشیری تیژ وایه ، لووسه و له سره هیلده خلیسکی ،
 قولابی ئاگرینی له سهرن ، خه لکیان پی ده گری ، جا هه رچی
 بیگری ده که ویتته خوارو له خۆده چی ، وه هه یانه وه کو تیشک
 راده بری ، شه وه تی ئا ئالفی و قوتاری ده بی ، دوا ی شه وه
 هه یه وه ک با ده روات ، شه ویش ئا ئالفی و قوتاری ده بی ،
 دوا یی هه یه وه ک غا ردانی شه سپ ، دوا یی وه ک غا ردانی
 ئینسان ، دوا یی وه ک نه رمه غاری ئینسان ، دوا یی وه ک رویشتنی
 ئینسان)) .

رواه الطبرانی عن ابن مسعود :

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

نیزادبودن ئۆمەن (مەھمەد) لە سەرچاوەی کورد

پاشا ئه‌وه‌ی موسوڵمانان به‌سه‌ر پرده‌ی سه‌ره‌شته‌ی دۆزه‌خ دا
 رته‌ده‌بن و له‌ مه‌ترسی ئاگری دۆزه‌خ قوتار ده‌بن ، له‌
 سه‌رچاوه‌ی (کوثر) ده‌خۆنه‌وه ، (کوثر) یه‌ش ناوی ئه‌وه
 کانی‌او سه‌رچاوه‌یه‌یه‌ که‌ خودا به‌په‌یغه‌مه‌ری ئه‌مه‌ی به‌خشیوه
 له‌ به‌هه‌شته‌ی به‌رین دا ، ئه‌وه‌ سه‌رچاوه‌یه‌ش له‌په‌یغه‌مه‌وه
 که‌س دا موسوڵمانه‌ کۆچکهره‌ نه‌داره‌کان (فقراء المهاجرین)
 لێی ده‌خۆنه‌وه . (۱)

وه‌ ئه‌وه‌ سه‌رچاوه‌یه‌ ئاوه‌که‌ی له‌ زیوی سپی تهره‌و ، (۲) له‌
 هه‌نگوینی شیرین تهره‌و ، له‌ عه‌ترای بۆن خۆش تهره‌و ، (۳) ئه‌وه‌
 په‌رداخانه‌ی که‌ له‌سه‌ر قه‌راغه‌کانی دانه‌راون بۆ ئاوخواردنه‌وه
 هێنده‌ی ئه‌سته‌یره‌کانی ئاسمانی ده‌بن . (۴)

وه‌ سه‌رچاوه‌ی ناوبراوه‌ گۆشه‌کانی وه‌ک یه‌کن و ، هه‌تا
 چاوه‌ بربکات پان و به‌رینه‌ ! (۵) وه‌ هه‌رکه‌سیک چاریک له‌

-
- (۱) فه‌رموده‌یه‌که‌ (ئه‌یمامی ئه‌حمه‌د) خوا لێی خۆش بـ
 گێڕاوه‌ته‌وه / (الزواجر) ج ۲ ص ۲۰۵ .
 (۲) بوخاری و مسلم گێڕاوه‌یه‌ته‌وه / (الزواجر) ج ۲ ص ۲۰۴ .
 (۳) (احمد) گێڕاوه‌یه‌ته‌وه / (الزواجر) ج ۲ ص ۲۰۵ .
 (۴) (احمد) گێڕاوه‌یه‌ته‌وه / هه‌مان سه‌رچاوه‌ی په‌شوو .
 (۵) بوخاری و موسوڵیم گێڕاوه‌یه‌ته‌وه .
 بڕوانه‌ (الزواجر) ج ۲ ص ۲۰۴ .

حهوزی کهوئەر بخواته وه قهت تینووی نابیته وه . (۱)

(۱) (أحمد) گێڕاویه ته وه .
نېروانه (الزواجر) ج ۲ ص ۲۰۵ .

کردنه وهی گری کوێره یهک :

رهنگه یهکێک بهرسی :
باشه مادام پاش ئاوخواردنه وه له ههوزی پیغه مبه ر صلی
الله علیه وآله وسلم موسولمانان تینوویان نه بیته وه ، ئه دی
ئهو هه موو رووبارانهی شیرو ههنگوین و شه راب و چی و چی یه
سوودیان چی یه ؟!

له وه لام دا ده لێین :
خواردن و خواردنه وه کانی به ههشت ههچیان بو بابای
برسی و تینوو و حال شه پریو نین ، به لگو بهس بوخۆشی و
له زه تن ، وهک چۆن تو پهرداختیک (شه ربهت) یان
کهوچکیک (دو) دهخۆیه وه بێ شه وهی ههست به تینووا یه تی
بکهی !!
یاخوژ قاپیک (محه له بی) یان (پا قلاوه و شیرینی)
دهخوی بێ شه وهی ههست به برسیه تی بکهی !

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

نه نجامی کتایبی روضی روانی

له کۆتایی دا مروضی موسلمان بروای وایه که نه نجام و
کۆتایی روضی دواایی بریتیه له نیشته چی بوون و سه قما مگیر
بوونی بروا دارانی پسند ئاکارو چاک ره فتار له نیو به هه شته
رازا وه و سه رسوور هینه ره کانی خوا دا ، (۱) که هه رچی دلیان
بیخواری له نازو نیعمه تی مادی و مه عه وی تیپان دا هه یه (۲)
وه جیگیر بوونی بی بروا و مونا فیق و تاوانباران له نیو
ئاگری به گرو کلپه ی دۆزه خی بی ئامان دا (۳) ، که هه مسوو

(۱) (إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ
الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا . خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوْلًا) الْكَهْفُ
/ ۱۰۷ ، ۱۰۸ . واته :

ئه وانه ی بروایان هئا وه و کرداری چاکیان کردوه له نیو
باغه کانی فیرده وس دا — که به رزترین جی به هه شته —
نیشته چی ده بن . تیپان دا ده مینه وه ، نایانه وی لپیان
بچه ده ری .

(۲) (وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ) الزخرف / ۷۱ . واته :

وه هه رچی نه فس ئاره زرووی بکا و چا و چیژی لی وه ربگری
تییدا یه ، وه ئیوه تییدا ده مینه وه .

(۳) هه لیه ته نیشانه ی رازی بوونی خودا له ئینسان بریتیه له
چوونه نیو به هه شتی به رین و چه یاله دران له ئاگر
سووتینه ری دۆزه خ ، وه نیشانه ی تووره بوونی خودا له ئینسان
بریتیه له چوونه نیو دۆزه خی به تین و بی بهش بوون له نازو
نیعمه تی به هه شت .
هه ربۆیهش به رزترین و که وره ترین ئامانجی مروض له ژیا نی

جوړه نازارو شهکه نجه يه کي مادی و معنوی لږ په (۱)

نجا دواي نيشته چې بوونی مسولمان و خوانا سانسوي
راسته قينه له بهه شتي بهرین داو ، بڼې پروایاني به دره فتار
له دوزه خي به تین دا ، پروا داران ده ست ده کن به سوپاس
کردنی خودا و سلام له يه کدی کردنی په يتا په يتا ، (۲)

دنيای دا بریتیه له گه یشتن به ره زامندی خودای به خشنده و
پا ریژران له تو ورپه یی و غمزه بی خودا ، چونکه هر که سیټک
خوا لږی رازی بڼې ، خوښی و به ختمه وری نه پراوه و هتلا
هه تایی به قسمت ده بڼې ، وه هر که سیټک خوا لږی قه لږی بڼې و
لږی نازای بڼې ، سزا و جدره به ی له توانا به ده رو
همه میسه بی تووش ده بڼې

(۱) (ان المجرمین فی عذاب جهنم خالدون . لا یفتقر عنہم
وہم فیہ ملبسون) الزخرف / ۷۴ ، واتہ :
به راستی تاوانباران له سزای دوزه خ دا ده میښنه وه ،
له سریان سووک نابڼې و تپیدا بڼې هیواو ته ما پراو ده بن .

(۲) (وقالوا الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي
لولا ان هدانا الله لقد جاءت رسلنا بالحق ونسودوا ان
تلك الجنة اورثتموها بما كنتم تعملون) الاعراف / ۴۳ .
واته : وه - بهه شتي په کان - گوتیان : سوپاس بوو خوا یه ی
که ریښما یی کردو وین بو گرتنی ری ټهک که بمان گه یه نی
بهم - بهه شت - ه ، وه شه گدر خوا ریږوونی نه کرد بایین
نمان ده توانی ری ی راست بگرین ، به راستی پیغه مبه رانی
په روه ردگار مان هه قیان هینا بوو ، وه بانگ کران که شم
بهه شته تان به هو ی کرده وه کانتانه وه ده ستان که وتوه .

(دعواهم فیہا سبحانک اللہم وتحیتهم فیہا سلام و آخر
دعواهم ان الحمد لله رب العالمین) یونس / ۱۰ ، واته :
دوو عایان له وږ دا بریتیه له (ئی خوا یه پاک ی بو تو)
وه سلاو کردنیان بریتیه له (سلام کردن) ، وه دوا یین
دوو عایان شه وه یه که سوپاس بو خوا ی په روه ردگار ی
جیهانه کان .

بئی بر وایانی نه گهت و بئی خیریش ده ست ده کهن به چه چه ق و
 دم به دم و هر کامیکیان شه وی دیکه تا وانبار ده کات و ، (۱)
 دهیه وی پاکانه بوخوی بکات و خوی له لومه و سرکونهی خودا
 پژگار بکات ، وه شهوانه ی که له دنیا دا رابه رو سهر کرده ی
 بئی بر وایی و خراپه کاری بو و له و پوژه ی دا بهری بوونی
 خویان له شوین که وتووانیان دهرده برن و یه خه یان له بهر
 داده برن ، (۲) ته نانه ت شهیتانیش که گه وره ترین پی شه و او

(۱) (وَإِذْ يَتَحَاوَنُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
 إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَمَا كُنَّا بِمُعْجِزِينَ عَنْكُمْ مِنَ النَّارِ .
 قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ
 الْعِبَادِ) غافر / ۴۷ ، ۴۸ . واته :
 وه کاتیک که له نیو شاگری دا دم به دمیه ده کهن ،
 بئی ده سته لاتنه کان به خوبه زل زانه کان ده لین : نیمه شوین
 که وتووئ نیوه بووین ، قایا نیوه توژیک له سزای شاگرمان
 لی ناگیرنه وه ، خوبه زل زانه کان ده لین : نیمه هه موومان
 له دوزه داين ، خوا حوکی له نیوان بنده کان دا کردوه .

(۲) (إِذْ تَبَرَأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ
 وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ) البقرة / ۱۶۶ . واته :
 کاتیک که سهر کرده و پی شه واکان یه خه یان له بهر شوین
 که وتوو کانیا ندادری ، وه قازاری دوزه خیان دی و ده ستیان
 له هه موو پچکان بران .

(وَإِذْ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرْنَا الَّذِينَ أُضْلَلْنَا مِنَ الْجِنِّ
 وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ) .
 فصلت / ۲۹ . واته :

وه شهوانه ی که کافرن گوتیان : پهروه ردگار مـــــان
 شهوانه مان پیشان بده له جندو شینسان که گومرایان کردین
 تا کو بیانه یه ژیر پی مان وه بو شه وهی زه بوون بن .

سەرکردهی بئی بر و او تاوانبار و یاخی بووانه ، لهوئی دا
 لۆمه و سەرکوئنهی شوپن که وتوانی دهکات و پێیان ده لێ
 سووچی خۆتانه واتان به سهرها توهو دادگهری خـــــــودا
 پاده گهیهنێ . (۱)

(۱) (وقال الشيطان لما قضي الأمر إن الله وعدكم وعدكم)
 الحق ووعدتكم فاخلفتكم وما كان لي عليكم من سلطان إلا
 أن دعوتكم فاستجبتم لي فلا تلوموني ولوموا أنفسكم ما
 أنا بمصرخكم وما أنتم بمصرخي وأنا كفرت بما أشركتموني
 من قبل إن الظالمين لهم عذاب أليم) إبراهيم / ۲۲ .
 واته :

وه دواى شهوهی هه موو شتیك برایدوه — بهه شتی یان
 له بهه شتی داو دۆزه خی یان له دۆزه خی دا جیگیر بوون —
 شهیتان گوتی : خودا په لێنی راستی پێ دابوون و منیش
 گفتم پێ دابوون ، به لām گفتم نه برده سهر ، وه من هیچ
 دهسته لاتم به سهرتان دا نه بوو ، شهوه نده نه پێ که بانگم
 کردن ئیوه شه به دهنگمه وه هاتن ، که واته گلهیی له من
 مه کهن و لۆمه ی خۆتان بکهن ، نه من ده فریای ئیوه دیم ،
 نه ئیوه ده فریام دین ، من نا رازیم به وهی که له مه و بهر
 منتان کردبوو به هاوبهشی خودا ، به راستی سته مکاران
 شه که نه جی به ئازاریان ههیه .

تییینی :
 ده گونجی شه م رسته یه ی دوا یی (إن الظالمین لهم عذاب
 أليم) ههر قسه ی شهیتان بیته و له و پۆژه دا به راشکاوی
 دانی به وه دا بیینی ، که ههر چی غهیری خوا بههرستی و له
 فرمانی خوا ده رب چی سته مکار و خراپه کاره ، وه ریشی تی ده چی
 که فرمووده ی خوا بیته و به وهی له کووتایی دا مۆری سته م
 (ظلم) به پیری شهیتانه وه بیته ، دیاره وشه ی (ظلم) یش
 ههر چه نده به عورف زیاتر ده ست درێژی بو سهر غه ی سهر
 ده گهیهنێ ، به لām له زارای قورئان دا هه موو جـــــۆره
 تاوان و خراپه ی که ده گریته وه چ په یوه ندی به خوا وه بیته ،

.....

وہک ها وبه شی پهرستی (.. ان الشرک لظلم عظیم) القمان / ۱۳ .
 وہ چ پھیوہندی به خدا لکھوہ ههیی (.. الذين يظلمون
 الناس ويبيعون في الأرض ..) الشوری / ۴۲ . وہ چ به ذاتی
 ئینسان خوئیوہ : (.. فلا تظلموا فیہن أنفسکم ...) .
 التوبة / ۳۶ .
 وشہی (ظلم) بیش له ئه سلی زمانی عاره بی دا بریتیہ
 له دانانی شتیک له غهیری شوینی خوئی دا (وضع الشيء في
 غير موضعه) .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

ئەنجام و بەرھەمی بىرۋابەردار پۇرۇش بون

گوتراۋە مەۋق چۆن بىرىككەتە ۋە ئاۋاش دەۋى ، بەللى
لە راستى دا ئەۋەى كە جۆرۈ چۆنىەتى ھەللىكەۋت و ژيان و
گوزەرانى مەۋق دىيارى دەكەت ، ئەو تىپروانىن و بىرۋ
باۋەپەيە كە لەدل و دەروونى دا پىنجى داکوتىلاۋە و
دامەزراۋە ، جا بىگومان (بىرۋابەردار پۇرۇش بون) يىنىش
يەككە لە سى بىچىنە ھەرە گىرگ و مەزن و بىنەپەتى يەكەنى
بىرۋابەردار پۇرۇش مەۋق مەۋق ، دىيارە بەللىكە دازەى
گىرگى و مەزنىشى كارىگەرى ي ھەيە لە ھەللىكەۋراندن و
ئاراستەكردنى كارۋابار و پەفتار و ئاكارەكەنى دا .
جا ئىمە بەتەما نىن كە لەم چەند لاپەپەيەدا ھەمەو
ئەنجام و بەرھەمە گىرگ و مەزنىكەنى بىرۋابەردار پۇرۇش بون
بەپەنەروو ، بەللىكەۋەك چەپكەك لە باغىك ھەندىكىكىان
لە بەنەمۈنە دەخەپنە بەرچاۋان :

بەكەم / خەساز كەردن پەنەردار گەى خەل

يەكەمىن ئەنجام و بەرھەمى بىرۋابەردار بون ھەتەنى

(دواړوژ) بریتیه له خوځا ماده کړدن بو لیپرسینه وهی بهر دادگای خودا ، چونکه ته نانت (قوتا بی) یه کی مندا ل و سا وا که ده زانی سهری مانگ یان سهری سال نیزیک بوته وه و کاتی تاقیکردنه وهی هاتوه ، خوئی گورج ده کا تـــــــــــــه وه و شه ونخوونی ده کی شی و بهیانیا ن زوو له غه وی هله ده ستیی ، بوته وهی بتوانی وه لامی نه و پرسیارانه بداته وه کـــــــــــــــه له ده می تاقیکرانده وهی دا ثاراستهی ده کریڼ ۱

وهك ده بينين شه كوّمه له خواناسه له سونگه شه وه وه
كه ترسي دواړو زيان ههيه كه رڼوژيكي يه كجار سهخت و
دژواره ، تيركردني ثاره زوي خويان - له گـهـل
برسيه تييش دا - وه لاده نيښ و پاروو له زاري خويان
ده گرنه وه له پړي خوا دا ده بيه خشن !
بهلي له راستي دا كه وړه ترين شه جام و بهر هـمـي

بروایه خوا بوون و بروا بوون به رۆژی دوايي و لیپر سینه وه
 بریتیه له خۆگورج کردن و خۆئا ماته کردن بۆ دیداری شه و
 رۆژه ، پیغه مبهری ئاریزمان علیه الصلاة والسلام له وباره وه
 له تفسیری (فمن یرد الله أن یشده یشرح صـــــدره
 للاسلام ..) دا فهرموویهتی : (إِنَّ النور إذا دخل فی
 القلب انشرح له الصدر وانفسح) . واته :

بیگومان پروناکی - بروا - که چۆ نیو دلّه وه ، سینه
 خۆی بۆ لیک ده کیشیته وه و فراوان ده بی ، (قیل وهـــــل
 لذلك علامة یا رسول الله ؟) گوترا : جا ئایا شه و
 سینه فراوان بوون و دل پروناک بوونه وه یه هیچ نیشانه ی
 هه ن شه پیغه مبهری خودا ؟ !

(قال نعم : التجافي عن دار الغرور ، والأناة إلى دار
 الخلود ، والاستعداد للموت قبل نزوله) أخرجه الحاكم .
 فهرمووی به ئی : - یه کهم - خۆکیشانه وه له مه نزلگای
 فریوخواردن ، وه - دووهم - گه رانه وه به ره و مه نزلگای
 هه میشه یی ، وه - سییم - خۆئا ماته کردن بۆ مردن به رله
 هاتنی .

ئعجا با بچینه خزمه تیه کی دیکه له فهرمووده کانه یی
 پیغه مبهرو به شه ده ب و شه رمه وه گوئی دلی بۆ بگرین داخوا
 سه باره ت به مه سه له ی خۆسا زکردن بۆ رۆژی دوايي چۆنمه ان
 ئامۆزگاری ده کات !

پیغه مبه ر صلی الله علیه وآله وسلم له فهرمووده یه کی دا
 فهرموویه تی : (لاتزول قدما عبد حتی یسأل عن أربع : عن
 عمره فیما أفناه ، وعن علمه ما فعل فیه ، وعن ماله من

أین اکتسبه وفيما أنفقه ، وعن جسمه فيما أبلاه () .
رواه الترمذي . (1)

واته : دووپی هیج بهنده یک له - بهردادگای خوا -
لاناچن هتا له چوار - شت - ان پرسیاری لی نه کری :
له ته مه نی ، داخوا له چی دا به ری ی کردوه ، وه له
زانباری داخوا چی پی کردوه ، وه له سامانی داخوا
له کوئی وه ده ست هینا وه له چی دا خه رچی کردوه ، وه له
جه سته ی داخوا له چی دا تولاندوو یه ته وه !

که واته :

خۆ ئاما ده کردن بۆ پۆزی دوا یی به وه ده بی که سرۆشی
مسولمان :

۱- ئاگای له چرکه و ده قفه و سه عاته کانی ته مه نی بی به خۆ رای
له ده سته نه چن ، چونکه ته مه ن ده ستمایه ی ده سته مۆقه !
۲- ئاگای له زانباری و شاره زایی یه بیت که خوا پی
به خشیوه ، که له پۆزی دوا یی دا زیانی له قازانجی پتر
نه بی و ، لی بی نه بی ته ملۆزم و ری ی به هانانی به ری و ،
له سه ری بی ته شایه د !

۳- وه ئاگای له مال و سامانه ی بی که وه ده سته دینسی و ،
زۆر چاک بزانی هه ر دره میک دوو پرسیاری له سه ر ده کری سن
یه کیان له چۆنیه تی پهیدا کرانی ، ئه وی دیکه له چۆنیه تی
سه رف کرانی !

(1) پروانه (كشف الخفا ومزيل الألباس) للعجلوني

ج ۲ ص ۵۱۲ .

۴- وہ ٹاگای لہ شەندامەکانی بی و زۆرباش بزانی سپارده
(امانە) ی خودان و پیتی سپاردوون داخوا لـــــــەچدا
بەکاریان دیتتی و چیان پی دەکات !

ئەستاش دەچینه سەر دووهمین شەنجام و بەرھەمـــــــی
بروا بەدوارۆژ بوون :

دووهم / جەلەوتۆند کردن زەبەسی زەفس^(۱)

یەکی دیکە لە شەنجام و بەرھەمەکانی بروا بوون بەرۆژی
دوایی ، ئەوێه کە مەزۆف لەسۆنگە ی ئەوێه کە چاوەرێ ی
لەپرسینەو (حیساب) دەکات ، بێدار دەبێتەو و خـــــــوێ
گورج دەکات و بەخۆدا دیتەو ، ئەوێه کە لەدوایی دا پروورەش و
شەرمەزار بی و ، چاوی لەئاقار خوادا هەلنەیەن ، خوای
زاننا لەوبارەو ئەرموویەتی : (.. وأما مَنْ خاف مقام ربّه
ونهى النفس عن الهوى فأن الجنة هي المأوى ..) (النازعات .
/ ۴۰ ، ۴۱ . واتە :

(۱) ئالقمی دووهمی زنجیرە ی : (بووژاندنەوێ ئیسلام) کە
بریتییە لە (پێکای صالح بوون و بەرەوخوا چوون) تەرخان
کراوە بۆ تەبویژینەوێ مەسەلە ی خۆچا ککردن و پا ککردنەوێ
نەفس و صالح بوون و بەرەوخوا چوون .

.. وه به لām که سیک له راوهستانی پیش - دادگــــــــــــــــای -
 بهروه ردگاری بترسێ و نهفسی له ئاره زوووه کان بگیڕێته وه ،
 شه وه بیکومان به ههشت مه نزلگایه تی ..

وه که ده بینین ، خوای مه زن (ترسانی لـــــــــــــــــــــه پوژی
 لیپرسینه وه) و (نهفس گیرانه وه له ئاره زووان) ی تیک
 بهستوون و ، جله وگرتنی نهفسی کردۆته شه نجام و به ره مه ی
 ترسان له دوا پوژ .

به لێ به راستی ههست کردنی نهفس به وه ی که پوژیــــــــــــــــک دێ
 هه ق و حسابی له گه ل بکری و به چوونه بین گل هه موو شتیک
 کو تایی پێ نایهت و (پوژان پوژیان له دوان) ، چاکترین
 هوپه بو سه رشکاندنه وه ی و پرینگاندنه وه ی له و شتانه ی
 ئاره زوو یان ده کات و لێ قه ده غه کراون ، هه ربو یــــــــــــــــش
 پیغه مبه ر صلی الله علیه وآله وسلم فهرموویه تی : (الدنيا
 سجن المؤمن وجنة الکافر) رواه مسلم والترمذي ومالك .
 واته : دنیا زیندانی پرواداره و به هه شتی کافره .

چونکه بابای پروادار وه که سیک که له نیو چوار دیواری
 هه پسخانه یه که دا هه پس ده کړی ، هه ر لای پروی تی ده کات ،
 هه ر په رژین و دیوارو سنووری قه ده غه کراوه کانه و ، تا
 شه ندازه یه کی زور ئازادی ی لێ ده گیڕێته وه و سنووردار
 ده کړی ، به لām بابای بێ پروا وه که و لا خیکی به ره هه لـــــــــــــدا و
 بێ خاوه ن (١٤) بو هه ر جێ یه که بیه وئ و ئاره زوو بکات و
 نهفسی بخوازی ده جێ ، بێ شه وه ی هێچ کو سپ و له مـــــــــــــــــــــه رو
 تانه و چه په رو په رژیته ی بێ نه به ری !!

که واته له و پروه وه که بابای گیراو (مسجون) ئازاد

نیمو ناتوانیج به ویستی خوی رهفتار بکات و ههرچی پیچی خوش
 بوو بیکات و ههرچی ثاره زووی کرد بیخوات ، کراوه به
 ویچوینراو (مُشَبَّه بِه) ی مرؤقی مسولمانی به ستراره به
 بهرنامه ی خواوه و پابه ند به ری و شوینی پیغه مبهری
 پیشه واره علیه الصلاة والسلام ، وه له و پرووه وه که
 بابای به ههشتی له هموو لایه نیکه وه ئازاده و هیچ شتیکی
 لی قه دهغه نیمو ، ههرچی که یفی لی بی دهیکات و ، چی
 ثاره زووی بکات دهیخوات ، کراوه ته ویچوینراوی بابای
 کافری بی به ندو بارو به ره لدا و ههست به بهرپرسیاری
 نه کهر !!

ameer.maktab@yahoo.com

f /AliBapir y /AliBapir f /MediaAmeerOffice
 www.alibapir.net

سعی یم / دنیا به که مگر تن (لرزه)

یه کی دیکه له ئه نجام و بهر مه مه گرنگه کانی بر وابه دوارپوژ
 بوون بریتیه له ژبانی دنیا نه کردنه ئامانج و مه بهست و
 به که مگر تنی ، چونکه دنیا بهس پردی به سهردا رهت بوون و ،
 سیبهری له ژیردا حسانه وه و پشودان و ، کیلگهی تۆو تیدا
 وه شانندن و ، ژووری تیدا تاقیکرانه وه یه و هیچی دی ، وه
 ژبانی دنیا له چا و ژبانی دوارپوژ شتیکی به کجار گچکه و
 نابووته ، خوی بی وینه له و باره وه فهرموویه تی :
 (... وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَوَانِ لَوَ تَأْنَوْا یَعْلَمُونَ) .

العنکبوت / ۶۴ . واته :

www.alibapir.net

... وه مهزلگای دوارپۆژ ژيانی راسته قينهی تێدایه شهگه
بان .

ههروهها ههروویهتی : (.. فما متاع الحياة الدنيا في
الآخرة إِلَّا قليل) التوبة / ۳۸ . واته :

.. جا رابواردنی ژيانی دنیا لهچاو دوارپۆژ بهس شتیکی
که مه .

پیغه مبه ریش علیه الصلاة والسلام لهو باره وه ههروویهتی
زۆرن ، بۆ وینه : (الدنيا لاتعدل عند الله جناح بعوضة) .
رواه الديلمي . واته :

دنیا لهلای خوا بآله میشوولهیه که ناهینێ .

وه ههروویهتی : (ما الدنيا في الآخرة إِلَّا مثل ما يجعل
أحدكم أصبعه في اليمّ فلينظر یم يرجع ؟) رواه مسلم .

واته : دنیا لهچاو دوارپۆژ بهس وهک شهوه وایه که یهکیکتان
قامکی دهخاته دهریاوه ، با بروانی داخوا چی پیوه هاتوه ؟
(واته ژیان و رابواردنی دنیا لهچاو دوارپۆژ ههرویهک شهوه
شهندازه ئاوه وایه که به قامکی کهسێکهوه دێ که دهیخاته
دهریاوه ، لهچاو ئاوی دهریا) .

ههلهیهته ههتا بریوا بهدوارپۆژو پاداشتی نهبرپاوهی دوارپۆژ ،
لهدل و دهروونی ئینسان دا بههێزتر بی دیاره شهندازهی
قهناعهت و بهدنیای رابواردنی دنیاوه ماندوونهبوون و ،
دنیا بهکه مگرتن (زهد) زیاتر دهبیج .

وه بههێچهوانه وه ههتا بریوا بهپۆژی دواپی کزتر بی
مرۆف بهتهماع ترو ئارهزووخواز ترو بهدنیایه ماندووتـــ
دهبیج ، پیغه مبه ریش صلـه الله علیه وسلم دهبرپارهی کهسانیک

که زیاده‌روی ده‌کهن له را‌بواردنی دنیا‌دا و ده‌یکه —
 ئامانج و مه‌به‌ستیان ، فهرمووده‌یه‌کی ترسناکی هه‌یه :
 (إِنَّ مِنْ شَرِّ أُمَمِي الَّذِينَ غَدُوا بِالنِّعَمِ يَطْلُبُونَ أَلْوَانَ
 الطَّعَامِ وَالْوَانَ الثِّيابِ وَيَتَشَدَّقُونَ فِي الْكَلَامِ) رواه
 الطبرانی . واته :

به‌راستی له خراپ‌ترین ئۆممه‌تم ئه‌وانه‌ن که به‌ناز و
 نیه‌مه‌ت په‌روه‌رده‌کراون ، به‌دوای خوا‌ردنی جو‌را و جو‌رو
 جل و به‌رگی ره‌نگا و ره‌نگ‌دا و پلن ، وه له‌قسه‌کردن — دا
 فیزو ده‌مار ده‌نوینن — و قسه‌ی قه‌به‌و قه‌له‌و ده‌کهن — .

به‌لام نابج له‌وه بج ئاگا‌بین ، که دنیا به‌که‌م‌گرتن (۱)
 (زهد) به‌و ئیعتیباره که پردی به‌سه‌ردا ره‌ت به‌وون و
 جی تا‌قیکرانه‌وه‌یه‌و شتیکی که‌مه له‌چا و به‌هه‌شت ، له‌گه‌ل
 گرنگی دان به‌زیانی دنیا‌دا ، به‌و ئیعتیباره که
 ده‌رفه‌تیکه‌خوا‌ی تی‌دا را‌زی ده‌کری و ، ده‌ستایه‌یه‌که
 به‌هه‌شتی بج وه‌ده‌ست دئ ، دژی به‌کدی نین .

(۱) تا ئیستا وه‌ک دیتوو‌مه‌و شه‌ی (زهد) به‌ دنیا نه‌ویستی
 مانا کراوه ، به‌لام هم له‌رووی زمانه‌وه‌هه‌له‌یه ، وه هم
 له‌رووی ئیسلامه‌وه ، چونکه (زهد) له‌شه‌سلێ زمان دا به
 مانای به‌که‌م‌گرتن دئ ، دیسان ئیسلامیش را‌زی نیه‌ که‌س واز له
 زیانی دنیا بێنئ ، به‌لکو ده‌یه‌وئ مو‌ل‌مان پیا‌وی هه‌ردوو‌ک
 دنیا‌یان بج .

چهارم / گرنگی دان به زبان دنیا

وهک له خاڼی پېشودا گوتمان ژبانی دنیا نه کړدنه
ثامانچ و مه به ست و به که مگر تنی له و پرووه وه که چي تېدا
تاقیکرانه وه به نه که مانده وه ، وه له و پرووه وه که له چا و
ژبانی به هشت چا و ترو و کانیکه و هیچي دی ، له گهډ گرنگی دان
به ژبانی دنیا له پروویکی دیکه وه و به ثیعتیباریکي دیکه
تیک ناگیرین ، وهک شه وهی بلین :

شه محمد پزیشکه و ، محمود دارتاشه ، شه محمد له
محمود شاره زاتره له پزیشکی دا ، وه محمودیش له
شه محمد شاره زاتره له دارتاشی دا !!

وهک ده بینین (شاره زایی) و (نه شاره زایی) له هر کام
له (شه محمد و محمود) دا کوونده وه ، به لام له دوو
پرووی لیک جوئ وه و ، به دوو ثیعتیباری جودا .

وېنه به کی دیکه : ده لپین نیلام فرمانان پی ده کسات
که له ثاقار خرایه دا چاکه بکھین ، وهک نورثان فرموویه تی
(اِذْفَعْ بِالْتِي هِي اُحْسَن) ، وه نیلام فرمانان پی ده کسات
که له ثاقار مستح دا دریشی رابگرین ، وهک قورثان
فرموویه تی : (قَمْنِ اعْتَدَى عَلَیْکُمْ فَاَعْتَدُوا عَلَیْهِ بِمِثْلِ مَا
اَعْتَدَى عَلَیْکُمْ) ، دیاره شم دوو قاننه به پروا نه دزی
به کدین ، به لام که زانیمان فرمانی به که م بو شیوهی هه لئس و
که وتی مسولمانانه له نیو خویان دا و ، ئی دووهم بو شیوهی
رهفتاریانه له گهډ دوزمان دا ، ده زانین که هیچ چوره

دژایه تی یهک له گۆرځ دا نیه .
 به لځ جا یهکی دیکه له ژه نجام و به ره مه مه زنه کانی
 به روا بوون به دوا پرۆژ ، بریتیه له وهی که بابای موسولمان
 گرنگی و بایه خپکی زۆر به ژیا نی دنیا ی و چرکه و ده ققه و
 سه ما ته کانی ده دات ، چونکه وهک پیشتریش گوتمان شه وه نده
 ته مه نه دیاری کرا وهی که بو هر ئینسان ینیک دیاری کرا وه ،
 سه رمایه و ده ستمایه یه تی ، شه گهر بازرگانی یه کی چاکی پیوه
 بکات ، ده توانی به و ته مه نه ی - جا گم بی - یان زۆر -
 به هه شتی به رین و رازی کردنی خودا دابین بکات ، وه شه گهر
 گوئی پی نه دات و که مته رخه می تی دا بکات دوو چاری مالکا ولی و
 چاره ره شی ده بیت ، خوی بی په له له و باره وه فهرموویه تی :
 (وهم یصطرخون فیها ربنا أخرجنا نعمل صالحا غیر الذی
 کننا نعمل ، أولم نعمرکم ما یتذکر فیه من تذکر وجاءکم
 النذیر فذوقوا فما للظالمین من نصیر) فاطر / ۳۷ .
 واته : وه شه وان - کافره کان - له وځ دا هاوار ده کمن :
 به روه ردگارمان ده رمان بیته ، کرده وهی چاک ده که ین نهک
 شه وهی که ده مان کرد - خوا بییان ده فهرموځ : - شه دی به
 شه ندازه یه کی وا نه م ژیا ندن که هه رکه سیک ویستبای په نه
 به رگرځ په ندی تی دا وه رده گرت ؟ او شه ئاگادار که ره وه شتان
 بو هات ، ده بیچیزن ! سته مکاران هیچ یاریده ده ریکیان نیه .

به لځ ژیا نی دنیا له و پرووه وه که کیلگهی دوا پرۆژه و وه رزی
 تی دا چاندنه ، (۱) پیویسته موسولمان زۆر زۆر به گرنگ و

(۱) تیروانینی ئیسلام سه باره ت به ژیا نی دنیا له یه کی که له
 ئالقه کانی شه م زنجیره یه دا به ناوی (ژیا نی دنیا)
 نویژرا وه ته وه .

بايهخدارى ته ماشا بکات ، بويه پيغه مبر عليه الصلاة والسلام
 فرمويدهتى : (لَاتَسْبُوا الدُّنْيَا فَنَعَم مَطِيَّةٌ الْمُؤْمِن) .
 رواه الديلمي . (۱)

واته : جنيو به دنيا مه دهن ، چونکه چاکترين ولاخي سوارى
 — به قامانچ گه يه نه رى — پروا داره .

به لئى مروفي مسولمان ژيانى دنيا له وړووه وه که تييدا
 تاقي ده کړي ته وه و ده تواني به هه شتى پي وده ده ست بيني ، زور
 به گرنګ ته ماشاي ده کات ، به لام شه وهى له لاي مسولمان شتيکي
 هه له و ناپه سنده شه وه يه که ژيانى دنيا بکړي ته لووتکي
 هه به رزي ثاوات و ثامانچ و ، به ————— دواړوژدا
 هه لېږي دري ، هه لېته شه وه شخه سلته تي کافرانه ، وهک خودا
 فرمويدهتى : (و يَلِ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ . الَّذِينَ
 يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ ..) ابراهيم / ۳، ۲ .
 واته : وه هاوار بو کافران له ثا زاريکي توند ، شه وانهي
 ژيانى دنيا به سر دواړوژدا هه لده بزيږن ..

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

(۱) پروانه (کشف الخفا ومزيل الالباس ..) ج ۲ ص ۴۷۸ .

www.alibapir.net

سینجھم / خواہار اسائن لہ نازاروان خدنگی

بہرہ میکی دیکھی بیروا بیرون بہدوار پوڑ شہوہیہ کہ مرؤقی
 مسولمان چاود پتری (مراقبہ) یہکی وردو چر دا ویتہ سہر
 دل و زمان و چاوو گوئی و دہست و لاقی و ، ناگاداری سہان
 دہکات کہ (خہیا لیک ، وشہیک ، سیلہ چاویک ، گسوی
 ہلستیک ، دہست و شاندیک ، ہنگا ویک) پسان (۱)
 لی نہ پیشکویتہ وہ کہ نازارو زیانی مسولمانیکی تیدا بیج ،
 چونکہ دہزانی لہ دادگای پر لہ دادی خوادا ہموو شتیک
 چ گچکہ بیج چ گہورہ لیپرسینہ وہی لہ سہرو ، لہم ژیانہدا
 ہموو وردو درشتی مرؤقلہ چاکہ و خراپہ نو مار دہکری و ، پو
 رؤزی خوی ہلندہ گیری ، وہک خودا فہرموویہ تی : (و وضع
 الکتاب فتری المجرمین مشفقین مما فیہ . یقولین یا ویلتنا
 مالہذا الکتاب لایغادر صغیرۃ ولا کبیرۃ الا احصاها ووجدوا
 ما عملوا حاضرا ولا یظلم ربک احدا ..) الکہف / ۴۹ .
 وات : وہ لیستہ ی سہرژمیری تاوانان - رؤنرا ، جا
 تاوانباران دہبینی لہ وہی کہ تیدایہ ترسیان ری نیشٹوہ ،
 دہلین : شہی ہاوار پو شیمہ ا شہو لیستہیہ چیمہ - تاوانی -

(۱) لہ کنیلی (ریکای صالح بیون و بہرہ وخوا چہوون) دا
 چوٹیہ تی پاراستن لہ خراپہ و تاوان و پوخوا بہکارہینانی
 شہدائہ پدنہان و روا لہ تی بہکانی شینسان پوون کرا و ہتہوہ ،
 بہنایہ تی لہ قوناغی چوارہم (پاریترکاری و وردہوونہوہ) دا

گچکه و گه وره‌ی نه‌بواردوه ، تیگرای سه‌ژمیر کـــردوه ، وه
شمه‌ی کردبوویان به‌ئاماده‌یی دیتیان ، وه په‌روه‌ردگبارت
ستم له‌کس ناکات .

دیشان خوای دادگهر فرموویه‌تی :

(وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا
وَأَنْ كُنَّ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ)
الأنبياء / ۴۷ . واته :

وه ته‌رازوهه - راست و - دادگهره‌کان له‌پوژی قیامه‌تی‌دا
پوژده‌نیتین ، چا هیچ‌کەسێک ستمی لێ ناکرێ ، وه شه‌گه‌ر
- تاوانێک - سه‌نکی ده‌نکه خه‌رت‌له‌یه‌کی هه‌بێ ده‌یه‌ینین ،
وه ئێمه به‌سین بۆ لێپرسینه‌وه .

هه‌لبه‌ته شه‌و تاوان و خراپانه‌ش که په‌یوه‌ندیــــــــــــــــان
به‌خه‌لکه‌وه هه‌یه که له‌زاراوی شه‌رع دا پێیان ده‌گوترێ :
(حَقُّ النَّاسِ) شه‌وه له‌لای زۆربه‌ی زانایان ته‌مانه‌ت به
ته‌وبه‌یه‌کی ساغ (توبه‌ نصح) یه‌ش‌لاناچن و هه‌تا پوژی
لێپرسینه‌وه هه‌ر ده‌مین ، مه‌گه‌ر شه‌و که‌سه‌ی که خراپه‌که‌ی
ده‌راره کراوه بابای تاوانبار به‌خشی و گه‌ردنی ئازاد
بکات .

ئینجا سه‌رباری سزای دواپوژ ، ئازاردانی خه‌لکی ده‌بیتـــــــــه
هوێ هه‌لوته‌تانه‌وه و له‌نیوبردنی کرده‌وه چاکه‌کانیش ، بۆ
نهم مده‌نه‌ش به‌هیاوه‌ی ئایه‌تیک و فرموده‌ییــــــــــــــــه‌ک
واز دیتین :

۱- خوای به‌به‌زه‌یی و چاکه‌کار فرموویه‌تی : (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

آمنوا لاتبطلوا صدقاتكم باليمن والأذى . (البقرة / ۲۶۴)
 واته : شهی شه وانهی پرواتان هیئنا وه خیره کانتان به منهت
 کردن و نازاردان - ی دئی بابای نه دار - به تال مه که نه وه .

۲- پیغمبر پیش علیه الصلاة والسلام فرمودیه تی :
 (أتدرون من المُفلس؟ قالوا المفلس فینا من لا درهم له ولا متاع ، فقال إنَّ المفلس من أُمّتی من یأتی یوم القیامة یطلة وصیام وزکاة ، ویأتی وقد شتم هذا ، وقذف هذا ، وأکل مال هذا ، وسفک دم هذا ، وضرب هذا ، فیعطی هذا من حسناته ، وهذا من حسناته ، فأن فنیت حسناته قبل أن یقضى ما علیه ، أخذ من خطایاهم فطرحت علیه ثم طرح فی النار) رواه مسلم . (۱) واته :

ده زانن مایه پوچ (۲) کئی به ؟ گوتیان : مایه پوچ له نیو
 فیمه دا که سیکه نه پاره ی هه یه نه مال ، فرمودی : مایه پوچ
 له شوممه تی من که سیکه رژی قیامه تی نویژو رژیوو و زه کات
 دینی - بویر دادگا - به وانیه دئ به لام له ولاشه وه جیوی
 بهم دا وه ، بوختانی بؤ شه هه لیه ستوه و ، مالی شه می
 خواردوه و ، خوینی شه ی رشتوه و ، له می دا وه ، جا له
 چاکه کانی دهری بهم و ، دهری به و ، ئنجا که چاکه کانی
 بران پیش شه وه قهرزه کانی بداته وه ، له تاوانه کانی وان
 - ئی خاوه ن قهرزه کان - هه لده گیرئ و به سه ر وی دا دهری ،
 دواپی فری دهری ته نیو شاگر - ی دۆزه خ - مه .

(۱) پروانه (ریاض الصالحین) ص ۱۰۴ .

(۲) مایه پوچ : قه لوش ، هیچ پی نه ماو .

ششم راجه گداری و فداکاری

شەنجام و بەرھەمیکی دیکە ی گەریگ و مەزنی بڕوا بـوون
 بەرژۆی دوا یی ، ئەو یە کە بابای مەسولمان لە سۆنگە ی ئەو یە
 کە دەزانێ شەم ژیا نە بەس پردی بە سەردا رەت بوون و ، (١)
 نیسێ ی لە بن دا حەسانەو یەو ، (٢) مەزڵگای تێدا مانەو یە
 نیشە جێ بوون ، بەس بە هەشتی رازا وەو نە برا وەو پـان و
 بەرینە ، دڵ بەم ژیا نە دنیا یی یە نە ستن و ، وە کشتیک ی
 کات ی تەماشای دە کات ، جا بێگومان کە سیکیش ئاوا لە ژیا نی
 دنیا وە رامینێ ، ترس و مۆخە شاردان و راکردن لە مـردن
 پە ی بە فەرھەنگی مێشکی بابـن .
 چونکە لە راستی دا هۆ ی بنە پە تی و سەرەکی ترس و راجە کین و
 دڵ لەرزین (لە مردن ترسان) ه و ئەمیش شەنجام و بەرھەمی
 مەسۆگەر و جا وەر وان کراوی دنیا خۆشویستن و دڵ بە دنیا وە
 بەند بوونە ، وە کرا بەرمان علیە الصلاة والسلام لـ
 فەرموودە یەکی دا پەنجە ی بۆ راکیشا وە :
 (کیفأنت یا ثوبان إذا تداعت علیکم الأمم ، کتداعیکم)

- (١) لە عیسا وە سەلامی خوا ی لی بێ گێڕا وە تەو کە فەرموو یە تی :
 (الدنيا قنطرة فاعبروها ولا تعمروها)
 (٢) بێغە مەرمان علیە الصلاة والسلام فەرموو یە تی : (ما أنا
 فی الدنيا إلا کراکب استظل تحت شجرة ثم راح وترکها)
 رواه الترمذي . واتە :
 من لە دنیا دا راست وە ک سوار ی ک وام کە لە بن سـ
 درەخت ی ک دا دە سـرەو ی ، پاشان دە روا و بە جـی دێ ی .

على قمعة الطعام تصيرون منه : قال أمير قَلْبٍ : قال لا ،
 أنتم يومئذ كثير ، ولكن يلقي في قلوبكم الوهر ، قالوا
 وما الوهر يا رسول الله ؟ قال حِكْمُ الدنيا وكرهيتكم
 القتال) أخرجه البيهقي . (١)

واته : ده لئی چی ئەی (شەویان) که گەلان - ی کافر -
 داتان هاتنی و دەورەیان دان ، وەک چۆن ئێوە دەوری قاپە
 خواردنیک دەدەن و دایدیئێ ؟ گوتی ئایا لەبەر کەمیان
 - مان واما ن لێ بەسەردێ - ؟ فەرمووی نەخێر ، ئێـو
 لەودەمی دا زۆر دەبن ، بەلام بێ هێزی تان داویشتیئێ نێو
 دلی ، گوتیان جا ئەی پێغەمبەری خوا (بێ هێزی) چیە ؟
 فەرمووی شەوێە کە دنیا تان خوش دەوێ و کەیفان بەجەنگ
 نایەت .

جا ئەوێ راستی بێ بابایەک بلی پروام وایە کە ژیان
 بەس ئەم تاقە دەرفەتە ژیانی دنیا نیە ، ژیانی راستەقینە و
 تێروتەوا و لەدواڕۆژدایە ، ئەگەر راست بکات پروای وابێ ،
 نابێ بەهیچ جوړیک لەمردنی بسڵە مێتەو ، چونکە ئەو لەرێ ی
 مردنەو بەرەو ئەو مەزلگایە دەچێ کە ژیانی راستەقینە ی
 لێ یە !!

بەلام دوو کەس جێی خۆیتێ لەمردنی بترسن ، یەکەم :
 بابایەک کە پێی وایە ژیان بەس ئەم پێنج و دوو پۆژە ی
 دنیا یە ، بە چوونە بن گۆل هەموو شتیک دەبرێتەو و دەبێتە

(١) بروانه (منتخب كنز العمال) ج ١ ص ١٨٩ / علی حاشیة
 مسند الامام أحمد .

بهردی بن گۆمئ ، عاره بگوتهنى (أرحام تدفع وقبور تبلع) !
 دووهه : كه سيكه كه تيله كهى گوناخ و تاوانى مى گهران
 كرده و ، دلنيايه كه به پرووى رهش و سهرى به هه شه وه ده چپته
 بهر دادگان خودا .

كه واته :

شهم شه نجام و بهرهمى شه شه مه - ههروه ها زۆر لــــه
 بهرهمه گانى ديكه ش - تا بيه ته به كه سيكه وه كه وپراى برپوا
 هه بوونى به پروژى دوايى ، خوشى بو ئاماده كرديج ، راستتر
 بلييم : كه وپراى ده عواى برپوا به دوا پروژ بوون شــــا يه دى
 خو بوئا ماده كرنيشى پى پى !

هه وه زم / كان بهر پروژى زان بهر لاسى

يه كى ديكه له و ميوه و بهرهمه مانهى كه له دره ختــــى
 (برپوا به دوا پروژ بوون) ده چنرين برى تيه له وهى كه باباى
 برپوا دار دايم و ده رهه له بيري خوئا ماده كردن و كو كردنه وهى
 رهفتار و كردارى چاك دا ده بى ، گومانيشى تيدا نيه كه
 بابا يه كى وا هه موو چركه و ده قه گانى ته مه نى به كــــرده وه و
 جم و جۆلى چاك و به سन्दو خودايى يانه پرده كاته وه و ، بو شايى و
 كه لين و كونى تيدا نامين كه به قسه ي پووچ و گالتــــه و
 جه فنگ و رهفتارى ناريك پريان بكاته وه .

خوای قسه له جۆ و میهره بانیش فەرموویه تی : (قد أفصح
 المؤمنون . الذين هم في صلاتهم خاشعون . والذين هم عن
 اللغو معرضون ..) المؤمنون / ۱ - ۳ . واته :
 به پراستی شه و برواداران شه فرارر که له نوپژه که بیان دا
 گهردن کهچ - و دل بیدار - ن و ، شه وانیه که له پووچی
 خو لاده دن .

وهک ده بینین خوای زانا دووه مین خسلته که ده بیته
 هوی به خته وهی و به مراد که یشتنی ئینسانی بروادار ، به
 خو پراستن له و شتانه داده نی که پووچ و بی که لکن .
 (لغو) ش وهک (راغب الاصفهانی) ده لئ : (اللغو من
 الكلام ما لا يعتد به وهو الذي يورد لا عن تروية وفكر
 فيجري مجرى اللغا وهو صوت العصفير ونحوها من الطيور)
 واته :

لهغو له قسان دا به و جۆره ده لئین که گوئی پی نادری ،
 شه ویش شه وهیه که له ئه نجامی ورد بوونه وه و بیرکردنه وه دا
 ناگوترئ و ههر پی دا ده درئ ، شه وه شه ده چیه ریپی
 (لغا) وه که به ده نگه پاساری و شه بالئندانیه وهک وین
 ده گوترئ .

جا خوینهری به ریتر !
 (لغو) رۆر جۆر و چۆنیه تی هه ن ، به لام شه وه ئیمه

(۱) پروانه (مفردات ألفاظ القرآن) ص ۲۵۱ .

هه نديک له و جوړه (لغو) انه (۱) که له نيومان دا بـلـاـو
بوونه وه ده ست نيشان ده که ين ، به شکم بتوانين هر چی زياتر
ساته گاني ته مه نمان له (لغو) پاک بکه پنه وه ، بوښه وه
په کيک له خه سلته هره گرنگه کاني پروا داراني سرفرازو
به خته وهر له خو مان دا پيښه دی :

په کم : هره قسه په که سوودی دنيا و دواړوژي تيدا نه بـي :

وهک گالتو جه فنگ و پيکه نيني زوړو زوړ پوښ له سره
باس و وه سفی خواردن و خوار د نه وه :

دووه م : گيړانه وه زوړ به سره هات و پرودا و که خه لـک
پيويستی پييان نيه و هيچ سوود و په نديکيان لـي
وهر نا گيرئ .

سيه م : خويښنه وه و گوي راگرتن له و ناميلکه و کتيبانـه
که له نه فسانه ناخراون ، جا چ په يوه ندي يان
نه به ناو - به ئيسلامه وه هه بـي ، چ نه بـي ، وهک :
(مه ولو د نامه) ، که له ثالثه دووه می ثم زنجيره يده
له بيژينگ دراوه ، (ميغراج نامه) ، نه وهی که (سه لام
حه يده ري) ناويک پيکی خسته و پرې له درو ده له سه
(حيدر نامه) ، (فتحی قهلاي خه يهر) ، (غزا وه تي

(۱) شاياني باسه که هه موو جوړه (لغو) ټک لاني کم ناپه سند
(مکروه) ه و جاري وايه هه را ميش ده بـي ، بو وپنه : نه گهر
شتيکی فهرزي بو بچوښي .

به درو حونه بن) ، (غزاوه تی محمد حنیفه) ، (اسماعیل
نامه) ، (یوسف و زلیخا) ، (رۆستم و رۆباب) ، (أمیر
أرسلان) ، (منهجه و بیژن) ، (رشتی مرواری) ... و
زۆر کتیب و نامیلکه ی دیکه ی له م بابته نه .

چوارهم : شه و گالته و یاری یانه ی که له شیعه ی قوما ر دان
جا چ له سه ر پاره و شت بکریڼ ، که شه وده مـــــــی
حوکه که یان له (لغو) پیته لاتر ده چی و خه رام (۱)
ده بن ، وه چ هه ر بۆ کات به پۆ کردن بی ، وهک : دامه
دۆمینه ، شه تره نج ، نۆریزکینه ، سۆ ریزکینه ، که لایه نه
بن ده سه ، لگا و ، که له مستینه ... هتد . (۲)

پینجه م : گوێ راگرتن بۆ زۆربه ی ئیستگه کانی رادیۆی جیهانی
شه مرپۆ که که متر وایه هه ق و راستی بخته پروو ،

ن
(۱) به لکو (ابن حجر الهیتمی) فه رموو یه تی : زۆربه ی زانایا
رایان وایه که شه تره نج شه گه ر له سه ر (شت) یشه کسری ،
هه ر خه رامه ، هه روه ها هه موو شه و یاری یانه ی که له
جوړه ن ، هه مان حوکمیان هه یه .
بروانه (الزواجر عن اقتراف الکبائر) ابن حجر الهیتمی .
ج ۲ ص ۱۶۶ - ۱۶۸ . هه روه ها بروانه : (کف الراع عــــن
محرمات اللهو والسماع) ابن حجر الهیتمی / ص ۱۵۲ - ۲۰۸

(۲) هه ندیک له زانایان به پیتی یاسای (الأصل في الأشیاء
الأباحة) ده لێڼ هه موو شه و جوړه یاری یانه به سۆ مه رجان
(مباح) ن :
۱- له سه ر شت نه کریڼ . ۲- نویتزیان له سه ر دوانه خری .
۳- له ده می یاری یه که دا وشه ی پیس و خراپ به کار نه یه ت .
بروانه (الحلال والحرام في الإسلام) ص ۲۹۱ .
نووسینی : د . یوسف القرصاوي

به لکو زۆربەيان به پاره بۆ پروپاگەندە بکړئ گيـراون ،
 به لām بايي شه وهندهی که له بارودوخی دنيا تې بگه یـن و
 بزانیڼ چ باسه ، قهیدئ ناکات ، بگره زۆر جار ان هـهـر
 پیوستنـیشه ، چونکه (عَرَفْتُ الشَّرَّ لَا لِلشَّرِّ لَكِنْ لِاتَّقِيهِ ..) .

شه شهم : ته ماشاگردنی زۆربەي زۆری بهرنا مهکانی تەلفزیونی
 ولاتانی ناعیسلامی و بهنا و شیسلا می شه مړو ، هه لـبهـته
 هه ندیک بهرنا مهی (زانیاری) به سوودیان تـیـدا
 پیشان ده دریځ ، به لām قورچان گوته نی رادیو تهلفزیونی
 شه سهرده مه (اِشْمَهَا اُكْبَرُ مِنْ نَفْعِهَا) تاوانیان له
 قازانجیان پتـره .

به لām نابې له وهش بچ شاگا بین که گه لیک جار ان ته ماشا
 گردنی فیلمهکانی تەلفزیوڼ و گوئ گرتن له زۆر جـهـوـره
 گۆرانی حوکمه که بیان له کات به فیرۆدان وپوه تر ده چـیـ و
 ده بیته شتیکی حه پام ، چونکه (کل ما یجر إلی الحرام
 حرام) .

حه وتهم : گوئ راگرتن له و گۆرانی و ته پـل و تووزه له و چه نه
 لیدانهی که کهمانیکی لوتی و پوتی و زمان شپو پیس
 بهناوی هونه ره وه دل و میشکی خه لکیان پـی گـلـاو
 ده که ن ، به لām وهک گوتمان زۆر جار ان شه و شتانه له (لغو)
 به ولاره تر ده جن و ده چنه ریزی حه پامیشه وه .

نابې شه وهشمان له یاد بجی که هه ندیک لاوک و هه یـسـران و
 به سته ی کۆن و نوئ ی ته وه یی و فۆلکلوری هه ن که له هـهـر
 رای زۆربەي زانیان مادام ، وشه ی پیس و بی شه ده بیان

تیدا نه بن و لهکات و شوینی خوین داو ، به نه سدا زه ی
پتو یست بن حرام نین و (موباح) ن ، چونکه ، بنچینه یه کی
شهرعی هه یه ده لیت :

(الأصل في الأشياء الإباحة إلا ما دل دليل على تحريمها) .
واته : هه مو شتیگ له شه سل دا حه لاله مه گه ر به لگه هه بی
له سه ر قه ده غه کرانی

بو وینه : گۆرانی که بریتیه له لاراندنه وه ی ده نگ و
ریزکردنی هه ندیک وشه ی کیش و سه روا دار (الامور منة
والمقنية) ، نه له به ر زاتی ده نگ لاراندنه وه که و نه له به ر
عهینی ریزکردن و کیش و سه روا ی وشه کان هه رام نابی ، به لکو
شه وه ی که ده بیته هۆی هه رام بوونی ، بابت و نیوه پۆکی
گۆرانی یه که و مه عنا و مه به سه خراپه کانینی ، وه ک شه و
گۆرانی یه بی شه ده ب و بی شه رمانه ی که (هه سه ن زی ره ک) و
هه ندیک شایه رو چا وه شی دیکه گوتوو یانن ، که له فیلم یکی
سینه مایی خراپتر وه سفی جه سه ی ئا فره ت ده کهن و هه ر له
په رچ و زولف و سه رو گه ردن و سینگ و سیدان و به زن و بالایه وه
هه تا به ری پتیانی ده یه یینه به رچاوی خه یالی گوی گر !!
به لئ شه و جو ره گۆرانی و هه لبه سه ت و شیعه و مبعرا نه ی که
ئاره زووی ئه یسه ن ده جوولئین و به ره و جلیتاوی خراپه و
دا وین پیسی په لکیشی ده کهن ، هه رامن .

هه روه ها هه ر گۆرانی و هه لبه سه تیکش که به شیوه ی سه
به خاک و ئاو و گه ل و نیشتمان هه لاده لئ ، که له که ل بیرو
با وه ری ئه سلامی دا نا گونجی و ده یانکاته بت و سه نه م له باتی
خوا !!

دیهان هه ر جو ره گۆرانی و هه لبه سه تیک که به بیرو با وه ریکی

پروچی پروژہ لائیو رڈز نا وائی ہلادہ لئی ہماں جوگمی پتشیووی
 مدیہ
 بہ کورتی :

جہو گورانیو لاو کدو بہستہ و حدیران و شیرانہ شہ گسر
 لہ سنووری شیسلام دہرنہ چن و یو مدہ بہستیکی حلال یان موباح
 بہ کار بیٹن شہوہ حلالن ، بہ لام بہ پیچہ وانہ وہ نا ، یان
 دہ لئین : ہر کام لہو و شانہ (حسنہا حسن وقیحہ قبیحہ) (۱)

(۱) مسہلفی حلالی یان حرامی گورانیو تہیل و دہوئل و
 زورنا و شمشال و ہموو جورہ کانی موسیقا ، یان بہ حلال
 دانانی ہندیکیک جوڑیان و بہ حرام دانانی ہندیکیکیان ،
 لہ نیو زانیان دا مشت و مری زور لہ سرہ ، بہ لام من شہوی
 گوتم بہشتیکی میلانہ روہ (وسط) ی دہ زانم و پیم و ایسہ
 ہر کہ سیکیش بہ زیرانہ سہرنجی تیکرای شہو دہ قانہ بدات
 کہ لہو بارہوہ گیرانہ وہوہ ، وہ بہرووچی شیسلام و قورقان و
 سونفہت شاشا بیٹ ، ہر دہ گاتہ شہو و نہجامہ کہ من
 پیتی کہیشووم و ، غہیری شہوہ بہ زیادہ پوئی (افراط)
 یان بہ زیادہ (تفریط) دانہنی .
 (کی) شہ دہیوئل لہو بارہوہ زیاتر شہ زابیت و ،
 شا کا داری بیوورای زانیان بیٹ ، دہ توانی سہرنجی شہم
 سہرچانہ بدات :

- ۱- (کف الرعاع عن محرمات اللہو والسماع) نووسراوی :
 ابن حجر الہیتمی .
- ۲- (الحلال والحرام فی الاسلام) نووسراوی :
 د . . یوسف القرضاوی .
- ۳- (الحلال والحرام فی الاسلام) نووسراوی :
 المشیخ احمد محمد عسلاف .
- ۴- (الزواجر عن اقتراف الکبائر) نووسراوی :
 ابن حجر الہیتمی .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

ههشتم : كهوبازى ى و كوژبازى ى و (!) هتد :

يهكى ديكه لهو رهفتاره يووچانهى كه جگه لهكات
كوشتن و تهمن بهزايهدان هيجى ديكهيان لى
ههئاوهري ، سهركهرم بوونه به راگرتن و خزمهتكردنى
چهند جوړه بالندهيهكهوه ، كه راگرتن و ديل كردنيان هيج
جوړه سووديكى ماددى و معنهوى نيه ، وهك (كـــهـــو) و
(كوژر) و (بولبول) و . . . هتد .

ئنجاكاتى وا ههيه راگرتنى شهو جوړه بالنده جوكمهكهى
له (لغو) شيهولاوهتر دهچئو ، دهچيته ريزى ههپامهوه ،
بو وينه :

۱- ههركاتيگ ئهرك و پيوستىيهكى لهسه ر بچوئنى ، وهك : نوپز ،
لهئاپين شارهزابوون ، يارمهتى دانى ليقهوماويك ، جي بهجئ
كردنى فرمانى دايك و باب ، جهاد . . .
۲- شهگهر شهريان پئ بكن ، وهك (شهريه كهو) يان (شهريه
كهلهشير) .

۳- شهگهر بهنرخيكى زور بگريئن و مال و خيزانيش ، يان خزمى ،
يان دراوسئى ، يان برادهريكى ، يان موسلمانيك كه لهحال و
بالى ئاگاداره ، نه دار بئ .

نوهم : راگرتنى سهگ و تازى بهبئ هو :

پيغه مبه ر عليه الصلاة والسلام لهوبارهوه فهرموويهتى :

(۱) بروانه (كفّ الرعاع عن محرمات اللهو والسماع) ص ۲۰۵-۲۰۸ .

(مَنْ اقْتَنَى كَلْبًا لَيْسَ بِكَلْبٍ صَيْدٍ وَلَا مَاشِيَةٍ وَلَا أَرْضٍ ، فَأَنَّهُ
يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِهِ قِيرَاطَانِ كُلِّ يَوْمٍ) . رواه مسلم .
واته : ههركه سيك سه گيتك - تاژی : به عاره بی (كلب صيد)
سه گي راوی پی ده گوتري - رابگري ، كه نه سه گي راوی بی
نهئي مهرومالات نه ئی پاسه وانی كشت وكال ، نهوه بيگومان
هه موو روژی دوو قيراط له پاداشته كهی كهه ده كرينه وه . (۱)

هه لته ته رابگرتنی سهگ و تاژی و توله وه هه ر گيانداريكي
ديكهی وهك و انيش شه گه ر له و سئ حاله تانه دا نه بی . كه
باسكران ، (۲) هه ر تا شه وكاته به (لغو) داده نري ، كه
نه ئهرك و پيوستنی له سه ر بچوینري ، نه بو شه پي كردنی بی (۳)
نه زياده روپی له نه رخه كه يان دا هه بی ، شه گه رنا هه رام ده بی .

ده يه م : گه ران و پياسه كردن به بازارو به و شوينه گشتی يانه دا
كه جی ها موشوی ئافره تانن ، به بی ئيش وكا ريكي گرينگ و
پيوست .

ئنجا بيگومان هه ر عه ينی گه ران و سووران و پياسه
كردنه كه - شه ویش به مه رچيك ئهرك و فه رمانانی له سه ر نه چویني .

- (۱) مه به ست له قيراط كه (مختار الصحاح) به (نصف دانق)
نيو دانگ ليكي داوه ته وه ، شه ندازه يه گي ديارى نه كراوی
مه عه وی به ، واته ههركه سيك شه و كاره بكات شه وه دوو
شه ندازه له پاداشتي كرده وه چا كه كانی كهه ده كرينه وه .
(۲) به (قياس) يكي (طريق الأولى) له سه ر شه و سئ حاله ته ،
ده توانين بلين باباي دوژمنداريش بوئ هه به سهگ و تاژی و
توله رابگري ، چونكه پاراستنی نه فس له پاراستنی (مال)
له بيش تره ، جا مادام بو پاريزگاري مال دروست بي ، دياره
هه وچار هه وچار بو پاريزگاري نه فسش دروسته .
(۳) سه روا نه (كف الرعاع عن محرمات اللهو والسماع) ص ۲۰۸ .

به (لغو) داده نرئ ، دهنه روانین و سهرنج دانی شافره تا
 شهوه شتیکی حه رامه ، وهک خوشه ویست فهرموویه تی :
 (العینان زناهما النظر ..) متفق علیه . واته :
 زینای چاوان روانینی حه رامه .

یازدهیم : زیاده پوویی له چهند جوړه یاری یهک دا :

چهند جوړه یاری یهک همن که له شهسل دا حه لال و
 چاکن ، چونکه ده بنه هوی به هیژکردنی جهسته و
 شهندامه کانی ، دیاره به هیژکردنی جهسته و شهندامه کانی شی
 یهکیکه له شه رکه کانی مروقی مسولمان ، چونکه خه سودا
 فهرموویه تی : (وأعدوا لهم ما استطعتم من قوة ...) .
 الأنفال / ۶ .

را به ریشمان علیه الصلاة والسلام فهرموویه تی : (والمؤمن
 القوي خير وأحب إلى الله من المؤمن الضعيف) رواه مسلم .
 واته : وه برواداری به هیژ چاکتره و له لای خوا خوشه ویست تره ،
 له برواداری به هیژ .

به لام شه جوړه یاری یانه به هوی زیاده پوویی تییدا کردنه وه
 ده بنه کاریکی (لغو) ، وه شهگر بیټ و زیاده پوویی یهکه
 به شهندازه یهک بیټ که بابای یاریکدر شه رک و پیووییستی یه کانی
 فهراموش بکات و له بهر سهرگهرم بوونی به یاری یهکه یه وه
 نه به پرژټه سهر به پټوه بردنی کاروباری ئیسلامی ، یی بیان
 یاری یهکی به شیوه یهک بکات که له قالب و شیرازه ی ئیسلام
 بچیته ده ری ، وهک ده بهرکردنی بهرگی کورت و تهسکی شه وتو

که عوره‌تی و ده‌ره‌نخات ، یان وه‌سفی بکات ، وه وه‌ک تیکه‌ل
 بوونی نیژو می و .. هتد ، شه‌وه له‌و خالنه‌ده‌دا شه‌و
 جوړه یاری یانه‌ خوکه‌که‌یان له (لغو) بوون پی‌شه‌لاشه‌ر
 ده‌چی و ده‌چیته ریزی حه‌رامه‌وه .
 شه‌و یاری یانه‌ش وه‌ک :

سوارچاکی ی ، نی‌شانه‌داکردن ، توپ‌توپین ، زوړا‌ن‌بازی ،
 شه‌ره‌مست ، راکردن ، یاز‌بازین ، مه‌له‌وانی .. هتد . (۱)

دوازه‌یم : جگه‌ره‌کیشان :

جگه‌ره‌کیشان که پیس‌ترین و با‌وترین خووی پووجی

(۱) پیغمبر علیه الصلاة والسلام فہرموویہ تی :
 (کل شیء لیس من ذکر اللہ فهو لغو او سہوا ، الا اربع خصال :
 مشی الرجل بین الغرضین ، وتادیبہ فرسہ ، وملاعبتہ اہلہ ،
 وتعلیمہ السباحۃ) رواہ الطیرانی باسناد جید
 واتہ : هه‌رشتیک‌که‌ په‌یوه‌ندی به‌ یادی خوا‌وه‌ ته‌بیت ، شه‌وه
 پووجه یان بی‌ ټا‌گایی‌په ، جگه‌ له‌ چوار شت : ۱- هاتوچو
 کردنی ټینسان له‌نیوان دوو نی‌شانان -- که‌ بو تیره‌ندازی
 دا‌کراون -- ۲- وه‌ راه‌نیانی شه‌سه‌که‌ی ، ۳- وه‌ ییاری و
 ده‌ست‌بازی کردنی له‌که‌ل څیزانه‌که‌ی ، ۴- وه‌ فیترکردنی
 مه‌له‌وانی

تیبینی :

بی‌گومان هه‌ر جوړه یاری په‌کی دیکه‌ش که له‌و جوړانه‌ بیت
 هه‌مان خوکه‌ی هه‌یه ، ښا سهریاری شه‌مش به‌هیرکردن و
 ساغ را‌گرتنی له‌ش -- که‌ جوړان و یاری کردن ده‌وری‌کی گرن‌گی
 تی‌دا ده‌گیرئ -- خو‌ی له‌خو‌ی دا شتی‌کی چاک و پی‌ویسته‌ش ، چونکه
 خوا فرمائی پی‌کردوون که هه‌رجی له‌توانامان دا هه‌یه
 له‌ هیژ (قوة) بو دوزماني‌ ټاماده‌ بکین ، ده‌جـا
 گومان‌ی تی‌دا نی‌ه که‌ هیژ‌ی جه‌سته‌ش په‌کی‌که‌ له‌و جـوړه
 هیژانه‌ی که‌ بو جه‌نگ کردن له‌که‌ل دوزمانان دا پی‌ویستی مان
 پی‌یته‌تی

ئەم سەردەمەيەو خەلکىكى زۆر پىيەوھ گىرۆدە بوو ، لەنىو
زانايان دوو راي دەربارە خراونەروو ، ھەندىکيان بەھرامى
دەزانن و ھەندىکيشيان بەس بە ناپەسند (مکر — روه) ی
دەزانن ، ھەلبەتە ئىمە ئەو زايە بەراست دەزانين کسە
جگەرەکشان بەھرام دادەنىو ، پيمان وايە باباي جگەرەکشان
کەم و زۆر گوناچار دەبیت .

جا ئىمە بەلکەمان زۆرن لەسەر ھەرامى جگەرە ، بەلام
لپەرەدا مەودای خستەنەرووی ھەمووانيمان نىو بەکورتنى
سەرەکی يەکانيان دەخەينەروو :

۱- بىگومان جگەرە شتىكى پيس و زيانبەخشەو ، ھەموو شتىكى
پيس و زيانبەخشيش ھەرامە ، کەواتە جگەرەکشان ھەرامە .
لپەرەدا ئەنجام (نتيجه) يکمان ھەيە کە لە دوو پيشەکی
(مقدمه) يان پەيدا بوو ، کەواتە ھەركاتىک راستى ی و
تەواوى ی دوو پيشەکی يەکان سەلمینرا ، راستى و تەواوى ی
ئەنجامەکش کە پزىتيە لە (ھەرامى جگەرەکشان)
دەسەلمینرئ .
پيشەکی يەکەم :

(جگەرە پيس و زيانبەخشە) ئەمە راستى يەکە واقعى
زيانى جگەرەکشان و ھەموو پزىشکەکان شايەدى لەسەر
دەدەن ، ھەلبەتە ئەگەر گریمان بابايەکی جگەرەکشان
بلى نەخیر جگەرە پيس و زيانبەخش نىو چونکە مەن جگەرەش
دەکیشم و زانیشى يئ نەگەياندووم ، ئەو قسەکی جى ی
ئىعتىبار نىو چونکە :

۱- بۆ پرسیارکردن دەربارەى واقع و چۆنیەتى ھەرشتیک دەبى
لەوانە پرسیار بکرى کە لەو شتەدا کارامەو شارەزان ،

واته (أهل الاختصاص) ن ، دیاره پزیشکه کانیش لـــه و
بواره دا پِسپُوری یان ههیه و شاره زاترن .

۲- هیچ بنچینه (قاعدة) یهک به ریزه پ (شـــاذ)
هه لئاوه شیته وه ، وه له هه موو شتیکی دا ئیعتیار به زۆربه
(أغلیبة) ده کری .

۳- نه گه ربیت و هه رکه سیک شتیکی هه رام کراو و زیانه خشی پی
خۆش بوو و حال و وه زعی تایبه تی (راست) یان (درؤ) ی
خۆی به به لکه هینا یه وه ، نه وه هیچ شتیکی مان له دنیا دا بو
قه ده غه ناکری ، چونکه : ههیه ده لی (گوشت به راز) زیانم
لی نادات ، وه ههیه ده لی به (مه یخواردنه وه) قه لـــه و
ده بم ، وه ههیه ده لی به (قوما ر کردنی) به اختیار ده بم و
.. هتد .

ئجا با بچینه سه ر پیشه کی دووهم :

(هه موو شتیکی پیس و زیانه خشی هه رامه) .

ئه مه ش دیسان راستی یه که که هیچ کهس توانای نکوولـــی و
لاموجیمی له به رانه به ری دا نیه ، چونکه خودا به ده قی قورئان
فه رموو یه تی : (.. یحل لهم الطیبات ویحرم علیهم الخبائث ..)
الأعراف / ۱۵۷ . واته :

— پیغه مه به ری نه خوینده وار علیه الصلاة والسلام— (طیبات) یان
بو حه لال ده کات و (خبائث) یان لی هه رام ده کات ..

جا ئیستا با سه رنج له دوو وشه ی (طیبات) و (خبائث)
به دین داخوا چ ده گه یه نن :

(راغب الاصفهانی) ده رباره ی وشه ی (طیب) گوئو یه تی :
(وأصل الطیب ما تستلذه الحواس وما تستلذه النفس) (۱) .

له وه لآم دا ده لآين :

هر چنده پيشتر بهر بهر چي شهو جوړه قسانه درايموه
بهلام بؤ پتر روونكردنه وه ده لآين :

دياره همموو نه فسيك سڼگي مهك نيه ، دنا همموو
شهوانهش كه مهی دهخونه وه گوشتي بهراز دهخون و كاري
پيس و گلاو دهكهن ، دياره نه فسيان همز لهو جوړه شتانه
دهكات ۱۱

بهلكو ليږده دا ثيغتبار به سروشت و ميزاجيكي ساغ و
تهواو دهكړئ ، ښجا بيگومان همموو شهوانهش كه به دووكهال و
خلته و زهنگي جگړه سروشتيان پيس نه بووه و ميزاجيان تيك
نه چوه ، به بوخلته و به دووكهال جگړه سهریان گيژ دهبيو
دلپان تيكهال دي و بيزار دهبن .

ښجا له بهر كه م دهر فدي چنډ بهلگه يه كي ديكي شهش
دينيينه وه ، بهلام زور بهكورتی و گوشراوی :

۲- زياده روږي و مال بهزايه دان به بهلگه قورښان و سونهت
هرامه ، دياره شهو پاره يهش كه به جگړه دهرئ نك
جاريك دوو جاران بهزايه دهرئ ، يه كه م كه له قيس دهچي
بهبي بهرهم ، دووهم كه مروف دوو جاري چندان نه خوځشي
پيسيش دهكات ، وهك (شيربه نجه - سرطان -) و (نه خوځشي
دل) و (نه خوځشي سي بهكان) و (نه خوځشي ده ماره كانسي
خوين هينان و بردن) و (نه خوځشي قورگ و گهروو) و . هتد .

خواي زانا دهر باره ي مال به فيرؤ خهرج كردن فهرموويه تي :
(ولاتبذر تبديرا ، إِنَّ الْمُبْذِرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ ..)
الأسراء / ۲۶ ، ۲۷ .

www.alibapir.net

له پيغه مبهريش عليه الصلاة والسلام گيتر اوته وه كه :
 (!نه كان ينهي عن قيل وقال وإضاعة المال ..) متفق عليه .
 پيغه مبهري خوا ريگري كردوه له قسه گيترانه وه و قسه هينان و
 بردن ، وه له بهزايه داني مال ..

۳- بيگومان خوكوشتن حه رايه وهك خودا فهرموويه تي :
 (ولاتقتلوا أنفسكم ..) النساء / ۲۹ .
 هنجاه وهك پروونيتمان كردوه وه جگه ره كيستان سه رچا وهی زور
 جور نه خوشي وايه كه مهرگي ئينسانيان له گره وداييه ،
 ديتوومانه و بيستووشمانه كه زور كه سي پي مردوه ، كه وابي
 جگه ره كيستان جوريكه له خوكوشتن يكي سست و پله پله يي .
 پيغه مبهريش عليه الصلاة والسلام هه موو شتيكي سه رخوشكه رو
 بي هيزكه ري قه ده غه كردوه به ده قي فهرمووده ي :
 (نهى عن كل مُسْكِرٍ وَمُقْتَرٍ) رواه أحمد وأبو داود و—
 أم سلمة وقال السيوطي صحيح . واته :
 ريگري كردوه له هه موو شتيكي سه رخوشكه رو بي هيزكه ر .

بهروانه رابه رمان چون مديخوا رده وهی له گهل خوار دني
 هه رشتيكي بي هيزكه رو له ش سست كه ردا باس كردوه ! (۱)

۴- ديسان زه ر به خه لكي گهيان دن حه رايه وهك رابه رمان
 فهرموويه تي : (لاضر ولا ضرار) رواه مالك و أحمد .
 ده جا جگه ره كيستان له نيو ترومپيل و له بهرو مهجليس دا

(۱) بهروانه (فيض القدير) ج ۶ ص ۳۳۸ .

له دوو سهره وه زيان به خه لکي ده گه يه نئى :
 يه کم : که ده بئته هوى شه وهى خه لکيک شه دووکه ل و ژه هره
 پيسه هه لمزئ که به هوى جگه ره کيشانى وي يه وه پيدا بووه .
 دووهم : که ده بئته هوى شه وهى خه لکيک به تاييه تى مندا ل و
 هه رزه کاره کان لاساى بکهنه وه و فيري شه و خووه به ده بـن ،
 به تاييه تى شه گهر پله و پا يه يه کيشى هه بئى له کو مه ل دا ، بو
 وئنه (ما مۆستا) يه ک بئى !!

هـ ئنجا بيگومان ده ستمايه ي ده ستنى ههر ئينسان نيک شه و چرکه و
 تا وانن که ته مهنى بيک دئبن ، به لام ساباى جگه ره کيش
 هه موو رۆزى شه نداره يه کي زۆر له ته مهنى خوى به ئاگرى
 جگه ره ده سووتئى و به ده م دووکه ل به با کردنه وه به بـساى
 ده دات !!

ئنجا له کو تايى دا ده ليم :

شه گهر و لاتيکي (۱۵) مليون که سى له بهرچا و بگريـسـن و
 لاني کم (۴) مليوني جگه ره کيش بئى ، ده زانى سائى چهنده يان
 پارو مال له ده ست ده چئ ۱؟
 (۴) مليون که س يه کي لاني کم رۆزئ نيو ديناريمان ده وئ ،
 که واته :

$$\frac{1}{4} \times \frac{4}{\dots} / \dots = \frac{1}{\dots} / \dots \text{ دينار له هـهـر}$$

 رۆژيک دا ، شه دى سائى ده کاته چهند ۱؟

$$365 \times \frac{2}{\dots} / \dots = \frac{730}{\dots} / \dots \text{ دينار له مـاـوـهـى}$$

 سائیک دا ده سووتئ و ده بئته دووکه ل !!

ئنجا واننه زانى ههر به وه نده (مه سرف) ه قوتار ده بن!

(من خۆم بۆ ھاوسەرم رېك وپېك دەكەم ھەروەك چۆن ئەو خۆی
بۆ من دەرازیئەتەو)

بەلام بەدەردی پیشیان گوتووینا : (ھەموو شتیک بەخوئی
خوئی " ش بەمەنا) !

زیادە پۆیی و تێپەراندن لەھیچ شتیک دا بەسەنەنە
جا بێگومان یەکی دیکە لەو رەفتارانەى کە بە (لغو)
دادەنرێن ، ئەوەیە کە زۆر لە ئافەرەتان پۆز بەدریژایی
پۆزی لەبەر ئاوێنەن و ھەموو ئیش و کاریکیان بۆتە
خۆپازاندنەو و خۆتاس و لووسدان !
بەلام لێرەدا مەسەلە یەکی گرنگ ھەیە نایێ لێی بۆ ھەواڵ

بین :

بەس لەحالیك دا زیادە پۆیی كردنى ئافەرەت لە خۆپازاندنەو و
بەخۆداھاتن دا بەکاریكی چاك یان موباح یان پەڕوچ
دادەنرێ کە ئەم مەرجانەى خوارى تیداين :
یەكەم : بەس بۆ مێردو ھەلالى خۆی یان بۆنێو ئافەرەتان و
دەستە خوشكەكانى وابكات .

دووھەم : ئەم رەفتارەى نەبێتە ھۆى فەوتانى ئەركێكـى
بێبۆستى سەرشانى ، لە نوێژو خواپەرستى و كاروبارى
مال و مێردو پەرورەكردنى منداڵەكانى و . . . ھتد .
سێھەم : ئەوەندە پەرە مەسەرفەنەكات كە بارى شانـى
مێردەكەى یان كەس و كارى - ئەگەر كچ بێ - قورس بكات و ،
بۆی دەرنەچێ !

كەواتە :

خۆپازاندنەو و ئافەرەت - چ ژن بێ چ كچ - لەجەندە
حالتێك دا ھەرام دەبێ ، بۆیە

۱- ئەگەر ئەو خۆرازاندىننەوھىيەي بۆ ئەوھىيە سەرنجى خەللىسى بەلای خۆي دا رابىكىشى ، واتە ، بىھوئى بە نىگاي نىزم و بى شەرمانەي دل و ھەناوى پىاوان بىپىكىو بە كەمەندى زولف و ئەگرىجەي جادوۋگەرەنەي بىيانگرى و نىچىرىسان بىكات و ... ھتد .

رابەرى داناشمان عليه الصلاة والسلام فەرموۋىتەي
(أَيْمًا إِمْرَأَةً اسْتَعْطَرَتْ فَمِثْرَ عَلَى قَوْمٍ لِيَجِدُوا مِنْ رِيحِهَا فَيُحِبُّوا زَانِيَةً) رواه التَّسَاوِيُّ . واتە :

ھەر ئافرىدە تىك خۆي بۆنخۆش بىكات - كە جۆرىكە - ھەر خۆرازاندىننەوھىيە - ۋە بەلای كۆمەللىك دا رەت بىي تاكو بۆنىسى بىكەن ئەوھىيە داۋىن پىسى كىدوھ . (مەبەست لە داۋىن پىسى - يەكەي ئەوھىيە كە سەرنجى خەللى بەلای خۇدا كىشىسان ، پىشەكى و رىي خۆشكىدەن بۆ زىنا ، دىسان ئەو پىاوانىشەش لووتيان بەھۇي ھەلمىزىنى ئەو بۆنەوھىيە توۋشى جۆرە زىنايەك دەبىت ، دىيارە ئەو ئافرىدەش لە تاۋانى وانىش دا ھاۋبەشە) .
۲- ئەگەر خۆرازاندىننەوھىيەي تىي بىچى كە مېتردەكەي ، يان كەس و كارى سەنگيان بىكەۋىتە سەر .

۳- ئەگەر خۆرازاندىننەوھىيەي لەلای پىاۋىكى بىگانە و نامەھىرەم بىت ، كە ئەوھىيە مىھىرەمى پىكەي زۆر بىپرەزا دەبىي و پەنگە جى ۋا لەبەر زىنايەدا تەبىي ، ھەلپەتە زۆرىش نىزىكىكە ئەو جۆرە ئافرىدەتەي لەلای پىاۋى بىگانە خۆ جوان دەكەن بەجۆرىك لە جۆرەكانى خۇدۇرازدەن ، خۇشيان بدۇرپىنەن و بەسلامەتى قوتار نەبىن !

۴- ئەگەر خۆرازاندىننەوھىيەكە بەچەند ھۆۋ ۋەسىلەيەكى ئاشەرىسى ئىجام بەرى ، ۋەك خۆكوتان و ددان تەنك و بارىك كىردن و

پرچ و زولف له خوځان و مووی دهم و چاو ههلقه نندن و .. هتد (۱)

(۱) روونکردنه وه یه کی پتوویست له باره ی خوځوان کردنه وه :

به پتوویستی ده زانم ههروا به کورتی شم چند خالسه
له باره وه به مورو :
۱- له سر ههراکام له پیاوو شافره ت ههرا مه که خوځان به یه کتر
بجوینن ، چ له بهرگ و پشاک دا ، وه چ له ههرا لایه نیکی
دیکه دا که تاییه ته به یه کیکیا نه وه ، پیغه مبه رمان علیه
السلام والسلام له باره وه فهرموویه تی : (لعن النساء
المتشبهین من الرجال بالنساء ، والمتشبهات من النساء
بالرجال) رواه البخاري . واته :
خوا له عنه تی له و پیاوانه کردنه که خوځان وه که شافره تان
لی ده کهن ، وه له و شافره تانه ش که خوځان وه که پیاوان
لی ده کهن .

که واته :
مهرجی به که می خورا زانده وه و خوځوان کردنی شافره ت و
پیاو شه وه یه که به شیوه یه که به پیچه وانه ی سروشتی خوځان
بیست .

۲- شافره ت ههتا بوی بکری و اچا که خوی بو میرده که ی جوان
بکات ، چونکه خیزانی (ابو اسحاق) که شافره تیکی گه نه ج
بوو و ههری به جوانی ده کرد چوو بولای (عائشه) خوا لیتی
رازی بی و لیتی پرسی که آیا شافره ت بوی هه یه میجووی
نیوجا وانی بو میرده که ی بکات ؟ شه ویش فهرمووی : (أمیطي
عنک الادی ما استطعت) واته : شه وه ندی له توانات دایسه
شه و شتانه له خوت دا لابه ره که مایه ی فازارو ناشیری ن
کردن . *

دباره له باره ی موو ههلقه نندنیشه وه زانایان رایسان
جوئی جوئی یه ، زور له (حنبلی) یه کان به دروستی ده زانن
به مهرجیک به ناگاداری و ره زانه ندی میرد بیست ، به هلام
(کوی) پی وایه که ته نیا ههلقه نندی شه و مووانه بو
شافره ت دروسته که له چه ناگه ی و له و شوینانه دین که
تاییه تن به پیاوانه وه . **

* بروانه (فتح الباری علی صحیح البخاری) ابن حجر العسقلانی
ج ۱ ص ۳۱۰ ، وه (الحلال والحرام) ص ۵۶۳ أحمد محمد عساف .

** بروانه سهرجاوه ی بشووه (الحلال والحرام فی الاسلام)
د . یوسف الوضوئی

www.alibapir.net

۳- به لّام زانایان یه کدهنگن له سه ر شه وهی که هه رکام له :

برۆ باریک کردن (نَعْم) و برچ له خۆنان (وَصَل) و
ددا ن تهنگ کردن (وَشَر) و ددا ن لیک وه دوورخستن (قَلَج) و
خۆکوتان (وَشَم) ، هه رام و قه دهغه کراون و له عه نه ت له
خاوه نه کانیان کراوه و له و که سه ش که شه و جوړه شتانه
له غه یری خۆی ده کات . *

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

* بېروانه (فتح الباري ...) ج ۱۰ ص ۳۰۵ - ۳۱۲ .

تېبيني :

جۆی سه رسوورمان شه وهیه که ئیستا هه ندیک گه نه ج و لاوی
به نا و (بیا و) په یدا بو و ن که له خۆرازانده وه و خۆ
تاس و لووس کردن دا لاسای ئافره تان ده که نه وه و ، هه تـ
ئی وایان هه یه هه نده سه رپیریتزانه و ته بیعه ت که چۆلانه یه
هه مو هه و ئی شه وهیه که وه ک کچان بچۆ !!

دیاره شه و جوړه لات و پووتانه ش په قه تاره ک یان سه ربیاری
شه و دی که هه مان خوکی پیشووی هه یه له (لغو) بوون و
(هه رام) بوون دا ، ئا بېرووی بیا وانیشیان بـهـرـدوه و ،

www.alibapir.net

هه ی خوا تۆویان بیری !

جا خویندەری بەرپێز !

ئەو شتانە ی لەو (۱۳) خاڵەدا خراپو و ژمارە یەک بوون

لەو (لغو) ه سەرەکی و زەقانی که ئۆمەتی ئیسلامی
بەتیکراییی و گەلەکەمان بەتایبەتی گیرۆدەیان بـوووە ،
لەسۆنگە ی ئەمەو ه خەلکێکی زۆر دووچاری تەمەن بەزایەچوون و
کات لەقیس چوونێکی بەبەلاش بوو ه ، ئەگەر لێشیان بپرسی
داخوا برواتان بەرپۆژی دوا یی و سزا و پاداشتی خوا هە یـ
یان نا ، ئەو ه لێت توورە دەبن و هەر وە دارپشت هەلە گێرن و
دەلێن : چۆن پرسیاری واما ن لێ دەکە ی ۱۴

بەلام گومان ی تێدا نی ه که کەسیک بە راستی برپوای بـوو ه
هەبێت که پۆژیک دێ زیندوو دەکرێتەو و دەچێتە بەر دادگای
خوا و لە وردو درشتی ژبانی و هەموو دەقەو ساتەکان ی
تەمەنی و ، هەر قسە یەکی کردوویەتی و ، هەر سیلە چاویکی و ،
هەر هەنگاویکی و ، هەر قە خواردنەو یەکی و ، هەر پارو و ه
خواردنێکی و ، هەر درەمێکی و .. هەر .. هەند ،
لێ ی دەپرسرێتەو ه ، ئەگەر هێندە ی دەنکە خەرتە لە یەکی شـ
(وێرەن کان مثقال حبة من خردل أتیبا بها ..) (۱) ، ئەو ه
بێگومان ژبانی بەو شتە پووچانەو ه بەفێرۆ نادات و هەوڵ
دەدات هیچ تاویکی تەمەنی لە قسە یەکی خێرو کردەو یەکی
پەسند خاڵی نەبێ و ، هەموو دەمێ ئەگەر سەرگەرمی کار و
کاسبی یەکی حەلāl و پیویست بێ دەنا یان دوو پرکات نوێز
دەکات ، یان بیر لە تاوانەکان ی دەکاتەو و سەرکۆنە ی نەفسی
خۆ ی دەکات ، یان لەخوا دەپارێتەو ه ، یان نەزانێک فێر

دهکات ، يان قورپان دهخوښي ، يان زیکړيک دهکات ، يان
 موتالای کتیبیکي به سوود دهکات ، يان سهرنجی يه کيک له
 دروستکراوانی خوا ددهات و پهنديک وهرده گړی ، يان
 سهردانی خزم و دوست و براده رو دراوسي يه کی دهکات و ،
 يان فهرمانی دايک و بابی چې به کی دهکات ، يان دللی
 مال و خیزانه کی خوش دهکات و ، په روه رده يان دهکات و ،
 قسه يه کی خپريان بډوده کات ، يان سهر له نه خوشيک ددهات ،
 يان يارمستی ليقه و ما ويک ددهات ، يان يه خه و بهر و کی کافرو
 زورداران ده گړی و له ولاتیان دهرده کات ، يان ثازاريک
 له سهر ريی مسولمانان لاده بات .. يان .. هتد .

دياره بابا يه کيش بهرنامه يه کی هيڼده فراوانی هېی که
 شه و هموو شرکانه ی پې بسپيری ، که چی شه و ، شه و هموو
 شرکه پيروزانه پشت گوئی بخت و ، تمه منی خوی به و شته
 پروپوچ و بهدانه وه بهر ی بکات ، دياره شه و زور بهدبخت و
 چاره رهش و سهر به ههش و بې به شه و ، يان ترووسکه ی بروای
 بهر و زی دوايي ههر له دل دا نيه ، يان شه گهر هه شه يه کجار
 که مه و دللی و هک په لاسی ره شه .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

پاکستان

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

خوښه‌ری به‌ریز !

با به‌تی رږږی دوايي با به‌تیکی چروپړه و نه‌گهر به‌انسه‌وئ
له‌همه‌موو لایه‌نه‌کانی بکږلینه‌وه خو وچې چوند با سیکی خست و
خول د بهین ، به‌لام له‌سڼگه‌ی شه‌وه‌وه که شامانجی ټیمه له
نووسینی هم‌موو ټالقه‌کانی شم زنجیره‌یدا به‌س‌روونکړدنه‌وه و
تیشک هاویشتنه سر کاکل و مه‌به‌ستی شه و شـــه و زاراوه
بنه‌ره‌تی‌پانه‌یه که ده‌وری به‌ردی بناغه و کږله‌که و پایـــه
ده‌بین له به‌رنامه‌ی خوا دا ، بویه به‌س به‌خستنه‌رووی هیله
سره‌کی‌په‌کانی شم جوړه با سانه واز دینین ، به‌لام مه‌سه‌له
— په‌کی گرنګ ماوه به‌پیتویستی ده‌زانم له‌م پاشکویـــه‌دا
بیتویژینه‌وه و تا رادده‌ی بولوان په‌رده‌ی له‌سر لایه‌رین :
شه و مه‌سه‌له‌یه‌ش‌برینیه له سلماندنې هاتنی رږږی دوايي :
ه‌له‌به‌ته به‌لگه‌ش‌بو سلماندنې هاتنی رږږی دوايي زوړو
زه‌وه‌ندن ، به‌لام ټیمه به‌ هیئانه‌وه‌ی پینچ به‌لگان وازی
لئ دینین :

۱- هاتنی رږږی دوايي گفت و به‌لینې خواجه :

خوای می‌هره‌بان فرمویه‌تی : (وَأَقْسِمُوا بِاللَّهِ جَهَنَّمَ
أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنْ
أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ) النحل / ۳۸ . واته :

وه سویندیکی پته‌ویان به‌خوا خوارد که خدا شه‌وانسه‌ی
ده‌مرن زیندوویان ناکاته‌وه ، با ، به‌لینې داوه و راسته ،
به‌لام زوړبه‌ی خه‌لکی نازان .

به‌لئ مادام خوا گفت و به‌لینې داوه که رږږی دوايي دئ و
مردووان زیندوو ده‌کړینه‌وه ، حه‌تمن ده‌بئ شه و گفت و به‌لینه

راست بی ، چونکه نه‌گهر وانه‌بی ، شه‌وه په‌نا به‌خوا هم
 به‌لین شکاندن و هم درو ، که دوو سیفته‌تی خراب و دزیئون
 له‌خوادا دپنه‌دی ، بیگومان خوی به‌رزو مهرنیش خاوه‌نی
 هم‌وو سیفته‌تیکی به‌رزو په‌سندو له‌هم‌وو سیفته‌تیکی نـزم و
 دزیو به‌ری په .

دیسان خدای په‌سند ښاکار چندان جار له قورغانی
 به‌پژدا ښاموژگاری کردوین که له دروکردن و به‌لین و
 په‌یمان شکاندن دووربین ، وه‌که ده‌فهرموئ : (وأوفوا بالعهد
 إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا) الأبراء / ۳۴ . واته ؛
 وه به‌لینستان به‌رنه‌سهرئ ، به‌لین پرسینه‌وهی له‌سهره .

۲- خوا هیچ شتیکی له‌میر عاسئ نیایی :
 خوی ده‌سته‌لات دار فهرموویه‌تی : (إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ
 شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ) النحل / ۴۰ . واته ؛
 بیگومان فهرمانی وی که شتیکی ویست به‌س شه‌وه‌یه که پی‌ی
 بلئ به‌ه یه‌کسر ده‌بی .

وه‌که له‌خالی یه‌که‌ما باسمان کرد زیندووکرانه‌وهی
 مروغان و هاتنی پوژی دواپی شتیکه خوی به‌رزو مهرن
 گفت و به‌لین له‌سهر داوه و ، خوداش مه‌حاله‌ گفت و به‌لین
 نه‌باته سهر ، به‌لام یه‌کیک‌پوی هیه به‌رسی ، باشه شه‌وه
 سه‌لماندمان که خودا گفتی داوه و گفتیشی ده‌باته سهر ،
 به‌لام کی ده‌لئ خوا توانای به‌جئ هیثانی هم‌وو گفت و
 به‌لین‌تیکی هیه ۱۹
 جا له‌وه‌لام دا ده‌لین :

ا- خودا زانباری ته وای به هم موو شتیک همیه و دیاره زانیویتی
که ده توانی پوژی دوايي بینیتهدی ، بویه گفتی له سر داوه و
شهگر زانیبای پیتی نا کرځی گفتی له سر نه ده دا .

ب- بوونه وهرو ئینسان دروستکراوی خدان و ، وهک چوڼ له
سهره تاوه توانای به سر دروستکردنیان دا شکاوه ، دوا جاریش
دواي تیکچوون و مردنیان توانای به سر چاک کردنه وه و
زیانندنه و یان دا ده شکي .

که سیکیش گومانای وایی خوی بی وینه ناتوانی مروفت پاش
مردنی زیندوو بکاته وه و ، بوونه وه دواي تیکچوون
چاک بکاته وه ، گومانیکي به کجار به دو ناما قوولتی به خوی
به دیهیندر برده که ته نانت له بابایه کی گوزه که ریش
ناوه شیته وه چ جای خوی په روه ردگار .

چونکه ئیمه ده بینین گوزه که شهگر بیت و گوزه که سی
لی بشکي له ثاقار دروستکردنه وای دا ده سته وستان نایی و ،
ده توانی له تکه سوالکه کانی بهار پیت و بیانکاته وه به قوړو
گوزه به کی چاک تریش له ئی پیتوویان لی دروست بکاته وه ؟

خوی زاناش له وباره وه فهرموویه تی : (اَوَلَمْ نَرِ الْاِنْسَانَ
اِذَا خَلَقْنَاهُ مِنْ نَظْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ . وَضَرَبْنَا مُثُلًا
وَنَسِي خَلْقَهُ . قَالَ مَنْ يَحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ، قُلْ يَحْيِيهَا الَّذِي
اَنْشَاَهَا اَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ) یس / ۷۷ - ۷۹ .

واته : ئایا مروفت- لیتره دا مه به ست مروفتی بی بر وایه -
نا زانی که ئیمه له توو یک دروستمان کرده ، که چی ئیستا
بوته دم به دم که ریکی شاکرا ؟ وه وینه به کی بو ئیمه
هینا به وه ، دروست بوونی خوی له بهر چووه ، گوتی : کی
ئیسکان ده ژیه نیته وه له حالیکدا که پزیون ؟ بللی شه و
که سی به کم جار هینا ویه ته دی زیندووی ده کاته وه و ، به
همو دروست کردنیکیش زانیام

۳- تینووبوونی مروڤ بۆ دادگه‌ری ی ، به‌لگه‌ی بوونیه‌تی :
 خوای زانا و توانا مروڤی وا هه‌لخستوه که تینوو و
 عه‌ودالی ئه‌و شتانه بی که هه‌وجی‌پانه و ، حه‌تمه‌ن هه‌ر
 شتیکیش مروڤ پێویستی پێی هه‌بی و سروشتی بۆی گرگرتوو و
 تینوو بی ده‌بی هه‌بی ، چونکه خوا فیل له سروشتی ئینسان
 ناکات ، وای لی بکات تینوو شتیکی نه‌بوو بی ، بۆ وینه
 مروڤ تینوو ده‌بی و جه‌سته‌ی داخواری ئای لی ده‌کات ، خوداش
 ئای له‌دنای واقیعدا خولقاندوه ، بۆ وه‌لامدانه‌وه‌ی ئه‌و
 داخواری یه سروشتی یه مروڤ .
 که‌واته : تینووبوونی ئینسان به‌لگه‌ی هه‌بوونی ئاوه ،
 با ئه‌و ئاوه له‌هه‌موو کات و جێ یه‌کیش دا وه‌به‌رچـاـو
 نه‌یه‌ت .

ده‌جا هه‌روه‌ک پۆن جه‌سته‌ی مروڤ تینوو و عه‌ودالی ئاوه ،
 به‌هه‌مان شیوه‌ش ویزدان و سروشتی تینوو و گرگرتوو
 چه‌پاندنی دادگه‌ری یه ، هه‌موو ئینسانێکی سروشت ساغ
 هه‌تا ده‌مری هه‌ر به‌هه‌وای رۆژیکه که ته‌رازووی دادگه‌ری
 تیدا داده‌نری و ملی سته‌مکاران باده‌دری و مافـی
 مافخوراوان ده‌ستینری و ، پاک و پیس لیک هه‌لدا ویزدرین و
 به‌ره‌و جیگا و رێگای پریه‌پێستیان به‌ری ده‌کری .

جا بێگومان ئه‌و دادگه‌ری یه که ویزدان و سروشتی
 هه‌موو مروڤیک داخواری ده‌کات له‌م ژبانه دنایی یه‌دا
 نابینری ، که‌واته حه‌تمه‌ن ده‌بی رۆژیک هه‌بی که ئه‌و
 داخواری یه سروشتی یه مروڤی تیدا جێ به‌جێ بکـری و ،
 ئه‌و تینووا یه‌تی یه بشکینری ، ئه‌و رۆژه‌ش رۆژی دوا یه .

۴- ژبانی دنیا بی دواړوژ پښتنيکي بی شکام و چیروکیکی
بی تامه :

بیگومان له ژبانی دنیا دا سدان و هزاران دیمه و
به سرهاتی وایینه بهرچا و که وهک پښتنيکي بی شکام و
چیروکیکی بی تامه ، بی وینه (کي) مان له ژبانی دا
چندان کسی چاکه کار و خیرخوای نه دیوه که هموو ژبانی
شهرخان کرده بی چاکه کاری و خرمه تی خه لک و وهک
مؤمیک خوی تواند و نه وه له پیناوی بهرهمه نکرندی خه لکی دا ،
به لام له باتی پا داشت دانه وه و شافه رین بؤکردن هـمـرـدهـم
شامانچ و نیشانه ی تیرو توانجی مله پرو درنده خوران بووه و
مال فا وایشی له ژبان کرده بی شه وهی هیچ که س پیی بلـسـی
چاکت کرد ؟

دیسان (کي) مان چندان کسی بهدکار و شهرخـوازی
نه دیوه که شهو و پوژی لیک گری دا و بی خراپه کاری و
شازاردانی خه لکی و وهک کهری دیزه خوی له دهیان شاعسان
هله داشتوه تا کو هر نه بی دلکی خه لکی شازار بدات ؟

وه دهیان که سیش هه بو و ن که له سر شه و تاوانباری و
بهدکاری بهی چه پله بیان بولید او وه باره که لایان بؤ کپشا وه و
دهستیان بؤ له ملی دا وه ، بهو شیوه به ژبانی بهر بی کرده
بی شه وهی له گولکی کالتری بی گوترا بی و مافی هیچ سـتـم
دیده به کی لی شهستیرا بی و ، دوایش به مردنی خوی مردوه و
وهک بهرزه کی بانان بوی دهرچووه ؟

دهباشه شای ژبانی هر کام له و چاکه کار و بهدکارانه
پښتنيکي بی تام و چیروکیکی بی شکام نیه ؟ دهی چوون

خوای کار به چی و لیژان پۆمانی بی شکام و چیرۆکی بی تانی
 لی ده پشکو پته وه ، واته چۆن شتیك له خودا ده پشکو پته وه . كه
 مروۆفی كچه و نابووت پیتی رازی نیه و به ههڵه ی ده زانی ١٤
 كه واته ههتتمن ده بی پۆژیک هه بی ته رازووی دادگه ری
 خودای تیدا دابترئ و چاكان و خراپان به پاداشت و سزای
 خویان بگن و ویژدانی مروفا به تیش ئاسووده بی و دڵی
 دایمركی و ، پۆمانه بی ئاكامهكانیش چاكتترین ئاكامیان
 بهیدا بی و ، چیرۆكه بی تا مهكانیش خوشترین تانیان تیدا
 بی ، شهو پۆژهش پۆژی سزاو پاداشت (یوم الدین) ه .

ه- له دوا پۆژدا نه بی چه سپاندنی دادگه ری ی مهحاله :
 خوای دادگه ر فرموویه تی : (ونفع الموازين القسط لیوم
 القيامة فلا تظلم نفس شیئا وان كان مثقال حبة من خسران
 اتینا بها وكفی بنا حاسبین) الانبیاء / ٤٧ . واته :
 وه ته رازووه دادگه رهكان له پۆژی دوا یی دا دینن ، جا
 هیچ كه سیك توژیک سته می لی ناکرئ ، وه - هه ر کرداریك -
 شه گه ر سهنگی ده كه خه رته له یه كیشی هه بی ده یه پنییه گۆرئ ،
 وه ئیتمه به سین بو ژماردن و پاراستن - ی کرده وان - .

به لی له راستی دا دادگه ری ی ته واو كه له سزادانی
 تا وانباران و چا كه دانه وه ی چا كه کاران دا خو ی ده نوینی
 له دادگای خوای پهروه ردا گاردا نه بی نایه ته دی .
 با بو پروونکردنه وه ی مه به ست وینه یه ك بپینیته وه :
 گریمان له سه ر زه وی توانرا دادگایه ك پیک بی كه ئامانجی
 هه ره به رزی له سه رکردنه وه ی چه وسا وه به شخو ورا وان و

جه زره به دانی طاغووت و سته مکارانه ، جا ئیستا با هندیک
 لهو سته مکارو طاغووتانهی دهستیان به خوینی خه لکی چهوساوه
 سووربووه بیان هیئینه شه و دادگایه و بزانیان چ حوکیکیان
 به بالآ ده بری که پر به پیستیان بی ، بو وینه : فیرعه ونسی
 میسرو حه جاجی کوری یوسف و جه گیزخانی مه غولسی و
 هیتله ری شه لمانی و ستالینی پروسیا و که مال شه تا تورکی
 توورک و جه مال عه بدولناصری عاره ب و سه ددای تکریتی و
 موحه ممد ره زاشای شیران ، دیاره هه رکام له م سته مکاره
 نه گریسانه بوونه هوی کوشتنی سهدان که سی بی تاوان و جه رگ
 سووتانی سهدان دایک و باب و بیوه زن بوونی سهدان ثا فرهت و
 هه تیو بوونی هه زاران مندا ل ۱۱

بیگومان توندترین حوکم که دادگای گۆرین به بالآی شه و
 طاغووتانهی به بری شه وهیه که حوکمی له سیداره دانیهان
 ده ربکات ، به لام قایا به کوشتنی نه فسیک ده گونجی تو لسه
 سهدان و هه زاران نه فسله کوژراو و جه رگ سووتاو و بیوه زن
 ماو و هه تیو که وتوو بکریته وه ۱۱۱؟

بیگومان نه خیر ، به لام ده زانی دادگای دوا پرۆزی خسودا
 چ جوړه سزایه کی پر به پیست بوو جوړه که سانه داده نی ۱؟
 یه کی ملیونه ها سالیان به بالآ ده بری ۱ واته بارته قای
 ته مهنی شه و که سانهی جوانه مهرگیان کردوون و به زمساره ی
 هه ناسه ی ساردی شه و مندا لانهی هه تیویان کردوون و هیئنده ی
 شه و ئیش و ژانه ی به جه رگ و هه ناوی ثا فرهتانی بیوه زن ماو و
 دایک و بابانی جه رگ سووتایان که یاندوه ، سزایان ده دات ۱
 که واته :

به لئ هاتنی پرۆزی دوا یی گفت و به لئینی خوی له سه ره و .

خوداش هیچ شتیکی بی زحمهت نیه و ، مرۆقیش تینـــــــــــــــــوووی
 دادگهری یه و ، ژیا نی دنیا ش بی دوا رۆژ وهک رۆمانیکــــــــــــــــی
 بی ئەنجام و چیرۆکیکی بی تام وایه و ، له دوا رۆژیــــــــــــــــش دا
 نه بی دادگهری ی تهوا و نایه ته دی ، کهواته حه تمه ن ده بی
 رۆژی دوا یی هه بی ، بۆئهو ی دادگهری ی بچه سپی و ، ژیا نی
 دنیا مانای هه بی و ، مرۆف تینووایه تی بشکی و گفــــــــــــــــت و
 به لێنی خوداش راست ده رنجی .

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

دوا قسم

خویندږی به ریږیز !

ده مه وئ دوا قسمی خو مت له کۆتایی هم ئالقهی سی یه مه دا ،
بۆ له م خالانه دا کورت بکه مه وه ::

یه کم : له و ریږوار (مسافر) ه نه قام ترو کورت بین تر نیه
که به بی تویشوو (زاد) وه ری ده که وئ ، شه گهر سه فه ریگی
چهند سه عاتیش بیت ، چونکه وه ک گوترا وه :

(نان ره فیه) : هه ربۆیهش خوی میهره بان و زانا پیتمان
ده فه رموئ : (.. وتزودوا ..) واته : وه نویشوو هه لگرن
- بۆ سه فه ری قیامه ت و به ره وخوا چوونتان - به لām چ
تویشوو یه ک که لکی شه و سه فه ره ده گری ١٩ (فَأَنْ خَيْرَ الزَّادِ
التَّقْوَى ..) (١) البقرة / ١٩٧ . بیگومان چاکترین تویشوو
ته قوايه .
که واته :

با وریابین و چاک خو مان سازو ته یار بکه یین بۆ سه فه ری
دوو رو دریږو ترسناک و چاره نووس سازی دوا ریږژمان !
دووه م : شه و که سی که به بیانووی خو ئا ماده کردن بۆ سه فه ری
قیامه تی ژبانی دنیای وه لاده نی و به که م بایه خ ته ماشای
ده کات ، نه ک هه ر دژی ئایین جوولا وه ته وه ، به لکو شه و
تویشوو په یدا کردن (تزود) هه - که دنیای بۆ وه لانا وه -

(١) مه سه له ی پارێزکاری ی (تقوی) له کتیی (ریگای صالح
بوون و به ره وخوا چوون) دا تا راده یه ک تویشوو را وه ته وه ،
هروانه : قو ناغی چواره م : پارێزکاری ی و وردبوونه وه .

بۆتە خەيالئىكى پوچ ! چونكە پەيدا كىردنى توپىشوى سەفەرى
قىيامەت بە وازلەدنیا ھېنان پىك نايەت ، دەنا ئەگەر واپا
خوای كار بەج ھەر لەسەرەتاوہ دنیاى دروست نەدە كـردو
بەكسەر دەبىردىنە قۇناغى قىيامەتوہ !!

بەلئ بۆ توپىشو پەيدا كىردن و خۇسا ز كىردن بۆ سەفەرى
بەرەوخا چوونمان نەك ھەر پەكمان لەسەر وەلانا ن و بەكەم
سەركىردنى ژيانى دنيا نەكەوتوہ ، بەلكو بەبئ قۇل لى
ھەل كىردن و گىرنگى پىدانى ژيانى دنيا ، ئەو توپىشو پەيدا
كىردن و خۇسا ز كىردنە ھەر پىك نايەت ، چونكە (تقوى) و
(العمل الصالح) بىرىتىن لە جموجۇل و رەفتارەكانى ئىنسان
بەگوپىرەى بەرنامەى خوا بۆ وەدەست ھېنانى رەزامەندى
خوا لە ھەموو بىوارو لایەنەكانى ژيان دا .

بەلئ : پارىزكارى و كىردەوہى چاك بەرھەمى پابەند
بوونى ئىنسانن بە ياسا و دەستوورەكانى ئايىن و بەرنامەى
خواوہ ، ديارە ياسا و دەستوورەكانى بەرنامەى خواش ھەموو
لايەنەكانى ژيان دەگرەوہ : فېكرى ، سىياسى ، مەنەوى ،
كۆمەلایەتى ، ئەخلاقى ...

كەواتە : ئىنسان تەنیا كاتىك دۇنيا و سۆگەر دەبئ كە
توپىشوى سەفەرى قىيامەتئى پىيە كە تەقوا و كىردەوہى چاكى
وەدەست ھېنابن ، وە بەس كاتىك وەك پىيويست مەعنا و چەمكى
واقىعئى و راستەقینەى پارىزكارى و كىردارى چاك لەخۇیدا
دینئەدى ، كە بەھموو لایەنەكانى ئىسلاموہ پابەند بىت و
ھەموو ياسا پەكانى بەرپۆەبەرى ، ديارە بەس كاتىكېش ئەو
كارەى بۆ مەيسەر دەبىت كە لە ھەموو بوارەكانى ژيانى دا
سەرگەرمى چالاکى و جموجۇل بىت ، خوای زاناش لەوبارەوہ

- له سهر زمانتي خه لکي مسولمان که به قاروونيان گوتوه -
 فهرموويه تي : (وابتغ فيما آتاک الله الدار الآخرة ولا تنس
 نصيبک من الدنيا ...) القصص / ۷۷ . واته :
 وه به هوئي شه وه وه که خوا پيئي داوي مه نزلگاي دواړوژ داوا
 بکه ، به لام به شي خوشت له دنيا له بدير مه که !
 سي يه م : که واته با شاگادار بين و به رده وام له خـ
 بپاړيښه وه که له مه سله ي (دنيا و دواړوژ) و هـ
 مه سله ي که دیکه شدا به ره و راسته پړي (صراط المستقيم)
 پړي وونيمان بکات و ، نه هينده به زياني دنيا وه ماندوو (۱)
 بين و تييدا نقووم بين که ليان ببيته بت و سه سـ
 بهرچ و له مپهري سهر پړي به ره وخوا چوون ، وه نه واشـ
 بهشت گوئي به عين و به که مي سهر بکهين که نه توانين خـ
 تييدا له خو مان رازي بکهين و توپشووي سهرهري قيا مه تـ
 تييدا وه چنگ به عين !

ameer.maktab@yanoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا .

(۱) مه به ست له ماندوو بوون و نقووم بوون ليږده دا ، له بواري
 ماددي و رابواردن دايه ، دهـ ماندوو بوون به زياني
 دنيا وه تييدا نقووم بووني لهـ رووه وه که کيلگي تييدا
 چاندني تووي پاريزکاري و کرده وه چاکه به رز تريـ
 خه سله ته

www.alibapir.net

کافى باسکان

بابەت	لاپەرە
پیش کەش بى	۱
پیشەكى	۳
رئ خوشکردن	۶
۱- پینا سەيەكى كورتى رۆزى دوايى	۸
۲- حىكمەتى ھەبوونى رۆزى دوايى	۱۰
۳- لەرۆزى دوايى دا چ دەقەومى ؟	۱۲
۴- ديمەنى گۆرەپانى كۆکردنەو و لىپ سىنەرە	۱۵
۵- لەرۆزى دوايى دا تاوانباران حال و باليان	۱۷
چۆن دەبى ۱۴	
۶- سەرنج دانىك لەدادگای دواپۆز	۱۹
۷- سەرەنجامى شوومى تاوانباران لەرۆزى دوايى دا	۲۰
۸- سەرەنجامى بەختەوەرانى چاکەکاران	۲۳
۹- لىك ھەلاو پىررانى پاک و پيسان	۲۷
۱۰- تکا (شفاعت) کردنى پىغەمبەران	۲۹
عليهم الصلاة والسلام	
۱۱- چۆنيەتى رەت بوون بەسەر پردى سەرىشتى	۳۱
دۆزەخ دا	
۱۲- تىراوبوونى ئۆمەتى (محمد) لە سەرجاوەى	۳۳
کەوتەر	
۱۳- ئەنجامى کوتايى رۆزى دوايى	۳۵

ئەنجام و بەرھەمی سېروابەدواپۆز بوون	۴۰
يەكەم : خۆسازکردن بۆبەر دادگای خودا	۴۰
دووەم : جەلتەوتوندکردنی ئەسپی ئەفس	۴۴
سێیەم : دنیا بەکەمگرتن (الزهد)	۴۶
چوارەم : گرنگی دان بەژیانی دنیا	۴۹
پنجەم : خۆپاراستن لە ئازاردانی خەلکی	۵۲
شەشەم : جەرگداری و فیداکاری	۵۵
هەوتەم : کات بەفیڕۆنەدانی بەبەلەش	۵۷
(لغو) ه زەق و سەرەکی یەکان	۵۹
پاشکۆ	۸۱
چەند بەلگەیەک لەسەر ھاتنی رۆژی دوايي	۸۲
دواقسەم	۹۰
کاگلی باسەکان	۹۳

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

لە بلاوکراوەکانی بزووئەوێ ئیسلامی لە کوردستانی عێراق دا

چاپخانەی شەھیدان

www.alibapir.net

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

تہم زنجیر یہ

بہ مہستی تھوہ نووسراوہ کہ بیٹہ مہشعلک بـ
 تیگہ یاندن و پیگہ یاندن و فیڑکردن و پھروہ ردہ کردنی
 کوہ لہ مسولمانیکی پیشہنگی ہلہزاردہ ، کہ بتوانن
 بہرنامہ ی خوا و پڑ و شوینی پیغمبر میہری پیشہوا علی اللہ
 علیہ وآلہ وسلم بیووژیننہوہ ، وہ گہلی مال و پسران و
 بی شواہان لہ ژیر نیری ستہوہ چہ وساندہوہ و لہ گیسڑاوی
 بی قہوارہ یی قوتار بکن و ، لہس ستہری ٹیسلام دا
 بیچہ سینہوہ ، بہ مہش گہورہ ترین ٹامانحی ژبانی دنیسا
 وہدہست بیٹن کہ بریتہ لہ رہرامہندی خواہر حلالہ .

لہ ہلاو کراوہ کانہ بزودنہ وی نیسلاوی لہ کور دستانہ غیباو دا
 پانمانہ ی شہ ہیدان

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net